

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ТЕОРІЇ
ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Л. Коваль, О. Антонюк, О. Важеніна,
О. Гаврилюк, І. Домрачева, Н. Митько,
В. Просалова, О. Пуніна, О. Соловей

**ПІДГОТОВКА ДО КОМПЛЕКСНОГО
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

Методичні вказівки
для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія
освітньо-професійної програми «Українська мова та література»

Вінниця
2025

*Затверджено до друку вченою радою факультету іноземної та слов'янської філології
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 9 від 25 березня 2025 р.)*

Укладачі:

Людмила Коваль, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури ДонНУ імені Василя Стуса;

Олена Антонюк, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури ДонНУ імені Василя Стуса;

Олена Важеніна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури ДонНУ імені Василя Стуса;

Олена Гаврилюк, доктор філософії зі спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури ДонНУ імені Василя Стуса;

Ірина Домрачева, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури ДонНУ імені Василя Стуса;

Неля Митько, ст. викл. кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури ДонНУ імені Василя Стуса;

Віра Просалова, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури ДонНУ імені Василя Стуса;

Ольга Пуніна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури ДонНУ імені Василя Стуса;

Олег Соловей, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури ДонНУ імені Василя Стуса.

Рецензенти:

Анатолій Загнітко, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, професор кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології ДонНУ імені Василя Стуса;

Олена Білецька, кандидат філологічних наук, доцент, в. о. декана факультету слов'янської та іноземної філології ДонНУ імені Василя Стуса.

П 32 Підготовка до комплексного атестаційного екзамену: методичні вказівки для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія освітньо-професійної програми «Українська мова та література» / уклад. Л. Коваль, О. Антонюк, О. Важеніна, О. Гаврилюк, І. Домрачева, Н. Митько, В. Просалова, О. Пуніна, О. Соловей; за ред. Л. Коваль. Вінниця, 2025. 72 с.

У методичних вказівках запропоновано перелік питань дисциплін мовознавчого та літературознавчого характеру, що виносяться на комплексний атестаційний екзамен, подано критерії оцінювання екзамену, тренувальні тестові завдання, а також список літератури, рекомендованої здобувачам для підготовки.

Для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія освітньо-професійної програми «Українська мова та література», викладачів ЗВО, а також усіх, хто цікавиться специфікою проведення підсумкової атестації за освітнім ступенем «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія освітньо-професійної програми «Українська мова та література», що здобувається в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса на першому рівні вищої освіти.

УДК 378.147.21:[821.161.2+811.161.2](072)

© Коваль Л., Антонюк О., Важеніна О.,
Гаврилюк О., Домрачева І., Митько Н.,
Просалова В., Пуніна О., Соловей О., 2025
© ДонНУ імені Василя Стуса, 2025

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Питання для підготовки до комплексного атестаційного екзамену	6
Питання з дисциплін мовознавчого циклу	6
Питання з дисциплін літературознавчого циклу	12
Список художніх творів, рекомендованих для підготовки до атестаційного екзамену	17
Критерії оцінювання комплексного атестаційного екзамену	20
Тренувальні тестові завдання до комплексного атестаційного екзамену	22
Варіант 1	22
Варіант 2	31
Варіант 3	40
Варіант 4	49
Ключі до тренувальних тестових завдань.....	58
Рекомендована література для підготовки до комплексного атестаційного екзамену.....	60
Джерела мовознавчого спрямування	60
Джерела літературознавчого спрямування	69

ПЕРЕДМОВА

Освітній ступінь «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія освітньо-професійної програми «Українська мова та література» здобувається в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса на першому рівні вищої освіти та присуджується Університетом унаслідок успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 240 кредитів ЄКТС. Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти. Ступінь бакалавра відповідає 6 рівню Національної рамки кваліфікацій, Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя та першому циклу Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Українська мова та література» здійснюється екзаменаційною (кваліфікаційною) комісією після завершення теоретичного та практичного циклів навчання за цією освітньою програмою. Екзаменаційна (кваліфікаційна) комісія здійснює комплексну перевірку й оцінку відповідності рівня підготовки здобувачів вимогам освітньої програми.

Формування персонального складу екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії, організація та порядок її роботи регламентується *«Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса»*.

Атестація здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія освітньо-професійної програми «Українська мова та література» здійснюється у формі комплексного атестаційного екзамену. Форма проведення атестації здобувачів визначається Стандартом вищої освіти та відповідною освітньою програмою. Оцінювання відбувається відповідно до *«Положення про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса»*, регламентується *«Положенням про організацію випуску здобувачів вищої освіти у ДонНУ імені Василя Стуса»*.

Атестаційний екзамен проводиться усно, включає тестові завдання, запитання теоретичного характеру, практичні завдання, що дає змогу об'єктивно оцінити знання основних теоретичних положень і практичних завдань, винесених на атестацію.

В умовах воєнного стану проведення атестаційного екзамену можливе і на платформі дистанційної освіти Moodle ДонНУ імені Василя Стуса: <https://moodle.donnu.edu.ua/>

Кожен здобувач освіти отримує тестові завдання, що містять 50 питань.

На виконання тесту відведено 90 хвилин.

Максимальна кількість балів, отриманих за вирішення тестових завдань, складає 100 балів. Кожна правильна відповідь оцінюється у 2 бали, неправильна – 0 балів.

Екзаменаційна комісія має право ставити випускнику додаткові запитання та оцінювати відповіді на них додатковими балами.

Оцінювання рівня професійної підготовки здобувачів здійснюється відповідно до затверджених критеріїв оцінювання. Програму атестаційного екзамену розміщено на сайті факультету.

Підсумкова атестація може здійснюватися в дистанційний спосіб у виключних випадках на підставі персональної заяви здобувача вищої освіти, погодженої із завідувачем випускової кафедри, деканом факультету, головою екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії з дозволу ректора.

У випадку виникнення спірних ситуацій щодо результатів оцінювання здобувач освіти має право подати апеляцію відповідно до встановленої процедури.

Строки проведення атестації визначаються графіком навчального процесу та робочими навчальними планами підготовки здобувачів вищої освіти в Донецькому національному університеті імені Василя Стуса.

На підставі рішення екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії здобувачу, який успішно виконав освітньо-професійну програму та пройшов атестацію, присуджується перший (бакалаврський) ступінь вищої освіти, присвоюється кваліфікація «Бакалавр» та видається документ про вищу освіту – диплом бакалавра.

Невід'ємною частиною диплома про вищу освіту є додаток до диплома європейського зразка, що містить структуровану інформацію про персональні дані, набуті компетентності, результати навчання здобувача (назви освітніх компонентів, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС), інформацію про акредитацію спеціальностей / освітніх програм, відомості про національну систему вищої освіти України.

Інформація, що міститься в дипломі про вищу освіту, визначається Постановою Кабінету Міністрів України від 09 вересня 2020 р. № 811 *«Про документи про вищу освіту (наукові ступені)»*.

Форма диплома про вищу освіту та додатка до нього затверджується наказом Міністерства освіти і науки України від 25 січня 2021 р. № 102 *«Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) та додатка до них, зразка академічної довідки»*.

Дизайн диплома про вищу освіту та додатка до нього визначається Вченою радою Університету (протокол № 9 від 05 лютого 2021 р.).

Здобувачі вищої освіти, які не пройшли атестацію, відрховуються зі складу здобувачів Університету, отримують відповідний документ (академічну довідку встановленого зразка), та мають право на поновлення у складі здобувачів Університету для проходження атестації та отримання документа про вищу освіту.

Інформація про видані дипломи про вищу освіту вноситься Університетом до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН МОВОЗНАВЧОГО ЦИКЛУ

ФОНЕТИКА

1. Звуки мовлення і звуки мови. Поняття фонем. Основні функції фонем. Варіанти фонем.

2. Голосні фонем, їх склад. Питання про кількість голосних фонем української мови в дослідженнях українських вчених. Диференційні ознаки голосних фонем. Система голосних фонем.

3. Приголосні фонем, їх склад. Питання про кількість приголосних фонем в українській мові. Диференційні ознаки приголосних фонем. Система приголосних фонем.

4. Видозміни приголосних фонем: асиміляція, спрощення, дисиміляція.

5. Чергування голосних фонем: <о>, <е> з фонемним нулем; <о>, <е> з <і>; <е> з <о> після шиплячих та <й>.

6. Чергування приголосних фонем: <г>, <к>, <х> – <ж>, <ч>, <ш>; <г>, <к>, <х> – <з'>, <ц'>, <с'>; зубних з ясенними; однієї фонемі зі сполученням двох.

7. Склад як одиниця фонетики. Основні теорії складу (сонорна, експіраторна, м'язового напруження). Типи складів: прикриті, напівприкриті та неприкриті; відкриті, закриті та напівзакриті. Складоподіл в українській мові.

8. Словесний наголос, його функції. Місце наголосу в слові в українській мові. Рухомий і нерухомий наголос під час словозміни.

9. Орфоепічні норми в системі голосних і приголосних. Кодифікація орфоепічних норм.

10. Графіка. Графічні засоби української мови: букви і небуквені засоби. Склад сучасного українського алфавіту. Назви букв. Значення букв. Позначення на письмі фонем <дз>, <дж>, <дз'>.

11. Орфографія. Принципи української орфографії: фонетичний, морфологічний, традиційний, диференційний.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

12. Лексичне значення слова. Структура лексичного значення: архісеми, диференційні семи, конотативні семи.

13. Полісемія слова. Семантична структура полісемічного слова. Ієрархія значень.

14. Метафора й метонімія як способи семантичної деривації. Види метафор. Продуктивні моделі метонімічних перенесень. Синекдоха як різновид метонімії.

15. Лексичні омоніми, їх типи. Відмежування лексичних омонімів від випадків відносної омонімії (омофонів, омоформ, омографів). Проблема розмежування омонімії й полісемії.

16. Лексичні синоніми. Абсолютна синонімія. Типи синонімів за характером відмінностей. Синонімічний ряд і його домінанта. Словники синонімів.

17. Лексичні антоніми. Структурні й семантичні типи антонімів. Поняття про енантіосемію. Стилїстичні прийоми, побудовані на антонімії. Словники антонімів.

18. Лексичні пласти української лексики за походженням. Питома українська лексика, її ознаки. Лексичні запозичення. Освоєння запозичених слів. Запозичення з конкретних мов (старослов'янської, латинської, грецької та ін.). Етимологічні словники. Словники іншомовних слів.

19. Стилїстична диференціація лексики української мови. Стилїстично нейтральна лексика. Розмовна лексика, її види. Книжна лексика, її види.

20. Динамічні потенції лексико-семантичної системи мови. Активна лексика. Застаріла лексика, її види. Неологізми, їх види. Оказіоналізми.

21. Фразеологізм як одиниця мови (визначення, ознаки). Питання про обсяг фразеології. Семантичні типи фразеологізмів. Системні відношення у сфері фразеології. Фразеологічні словники української мови.

МОРФЕМІКА. СЛОВТВІР

22. Поняття про морф і морфему.

23. Морфи як варіанти однієї й тієї ж морфеми. Аломорфи та варіанти морфем.

24. Класифікація морфем за значенням, функцією, вираженням, походженням, відтворюваністю та продуктивністю.

25. Характеристика морфем (корінь, префікс, суфікс, флексія, постфікс, інтерфікс).

26. Афіксоїди: статус, класифікація, характеристика.

27. Основа слова. Основи похідні й непохідні, вільні та зв'язані.

28. Історичні зміни у морфемній структурі слова: спрощення, перерозклад, ускладнення, декореляція.

29. Похідне слово як одиниця словотвору. Ознаки похідного слова.

30. Словотвірна пара і словотвірний ланцюжок.

31. Словотвірне гніздо і словотвірна парадигма.

32. Словотвірне значення і словотвірний тип.

33. Морфемний (морфологічний) спосіб словотворення: різновиди та їх характеристика.

34. Складання (осново- й словоскладання) та абревіація.

35. Неморфемні (неморфологічні) способи словотворення: морфолого-синтаксичний; лексико-синтаксичний; лексико-семантичний.

МОРФОЛОГІЯ

36. Морфологія як учення про граматичні класи слів (частини мови), їх категорії та форми.

37. Питання про частини мови та їх класифікацію в мовознавчій літературі.

38. Граматичні категорії іменника.

39. Відмінювання іменників. Поділ на відміни та групи. Система відмінкових форм однини й множини.

40. Відміни іменників та їх історичне формування.

41. Якісні, відносні та присвійні прикметники. Безвідносне й відносне вираження міри ознаки якісними прикметниками.

42. Питання про місце числівників у системі частин мови.

43. Поділ числівників за значенням і будовою. Відмінювання числівників різних розрядів.

44. Місце займенника в системі частин мови. Особливості граматичних категорій займенника.

45. Поділ займенників за значенням. Групи займенників за співвідношенням із іншими частинами мови.

46. Форми дієслова. Власне дієслівні граматичні категорії.

47. Категорії часу та способу дієслова.

48. Категорії виду та стану дієслова.

49. Прислівник як частина мови. Значення, граматичні ознаки. Питання про модальні та безособово-предикативні слова (слова категорії стану).

50. Питання про частиномовний статус службових слів.

СИНТАКСИС

51. Предмет і завдання синтаксису, зв'язок синтаксису з іншими науками. Рівні синтаксису. Синтаксичні одиниці, їх основні ознаки та принципи виділення.

52. Типологія синтаксичних зв'язків. Реченнєвотвірні синтаксичні зв'язки: предикативний (координація, співв'язь, співположення), сурядний, підрядний прислівний і підрядний детермінантний, недиференційований.

53. Типологія синтаксичних зв'язків. Реченнєвомодифікаційні синтаксичні зв'язки: опосередкований, інтродуктивний, дуплексивний, сурядний, модальний, детермінантний, напівпредикативний.

54. Типологія семантико-синтаксичних відношень. Атрибутивні, об'єктні, комплетивні, апозитивні, обставинні. Синкретизм семантичних відношень.

55. Предикативність / непередикативність як головна ознака, що розрізняє речення і словосполучення.

56. Поняття про словосполучення, його місце в системі синтаксичних одиниць. Різне тлумачення словосполучення в сучасній лінгвістиці.

57. Синтаксичні зв'язки й семантико-синтаксичні відношення у підрядних словосполученнях. Прості та складні словосполучення.

58. Проблема визначення речення. Основні ознаки речення. Речення і судження. Принципи класифікації речень у сучасній лінгвістиці.

59. Формально-синтаксичний, семантико-синтаксичний і комунікативний аспекти речення.

60. Основні ознаки структурної схеми речення.

61. Розвиток учення про формально-синтаксичний аспект простого речення. Формально-синтаксичні ознаки речення.

62. Характер синтаксичного зв'язку між підметом і присудком у двоскладному реченні. Історія та сучасний стан учення про головні члени речення.

63. Способи вираження простого підмета в сучасній українській мові. Різновиди складеного підмета.

64. Способи вираження простого присудка. Структурно-семантичні характеристики складного (подвійного) присудка.

65. Структурно-семантичні характеристики складеного іменного присудка. Способи вираження складеного дієслівного присудка. Поняття про суб'єктний і об'єктний інфінітиви.

66. Історія та сучасний стан учення про другорядні члени речення.

67. Узгоджені та неузгоджені означення, засоби їх вираження. Прикладка як особлива форма означення.

68. Прямі та непрямі додатки, способи їх вираження. Розмежування приіменних додатків і неузгоджених означень.

69. Обставини. Семантико-синтаксичні різновиди обставин та їх роль у структурно-семантичній організації двоскладного речення.

70. Поняття про односкладні речення, характер головного члена в них. Особливості семантичної структури односкладних речень.

71. Особливості класифікації односкладних речень.

72. Історія та сучасний стан учення про еквіваленти речення.

73. Структурно-семантичні характеристики неповних речень.

74. Семантика речення як об'єкт синтаксису. Об'єктивні та суб'єктивні значення в семантико-синтаксичній структурі речення.

75. Поняття пропозиції. Семантична валентність предиката і семантико-синтаксична структура простого речення.

76. Поняття про актуальне членування речення, засоби його вираження.
77. Поняття парадигми речення. Підходи до аналізу парадигм.
78. Морфологічна парадигма предиката-дієслова і синтаксична парадигма речення.
79. Комунікативна парадигма речення, семантико-синтаксична парадигма речення.
80. Дериваційна парадигма речення. Проблема похідності синтаксичних одиниць.
81. Семантичні модифікації структурних типів речення. Класи модифікаційних конструкцій.
82. Прагматичні типи речень: перформативи, менасиви, промісиви, квеситиви, директиви, констативи.
83. Поняття про синтаксичне ускладнення простого речення. Семантична складність речення і формальне ускладнення простого речення.
84. Речення з відокремленими членами; поняття про відокремлення; основні умови відокремлення другорядних членів речення; відокремлення означень. Відокремлення прикладок. Відокремлення додатків. Відокремлення обставин.
85. Типи вставних слів і словосполучень за походженням, будовою і значенням. Вставлені компоненти речення. Глибина вставлення у реченні.
86. Звертання. Значення і способи їх вираження. Вокативні речення.

СТИЛІСТИКА І КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ

87. Стилїстика як мовознавча дисциплїна. Основнї роздїли стилїстики.
88. Стилї як основне поняття лїнгвостилїстики. Критерїї розмежування функцїональних стилїв.
89. Норми сучасної української лїтературної мови. Типи мовних норм.
90. Науковий стилї сучасної української лїтературної мови: призначення, сфера використання, мовнї засоби, пїдстилї.
91. Розмовний стилї сучасної української лїтературної мови: призначення, сфера використання, мовнї засоби, пїдстилї.
92. Офїційно-дїловий стилї сучасної української лїтературної мови: призначення, сфера використання, мовнї засоби, пїдстилї.
93. Художнїй стилї сучасної української лїтературної мови: призначення, сфера використання, мовнї засоби, пїдстилї.
94. Публїцистичний стилї сучасної української лїтературної мови: призначення, сфера використання, мовнї засоби, пїдстилї.
95. Експресивнї стилї. Ідїостилї.
96. Використання фразеологїзмїв у рїзних стилях мови. Авторська трансформацїя фразеологїзмїв.
97. Стилїстична диференцїацїя лексики української мови (стилїстично нейтральна та стилїстично забарвлена лексика).

98. Стилістичне використання багатозначності та омонімії. Каламбур.
99. Паронімія як лексичне та стилістичне явище. Парономазія.
100. Антонімія як лексичне та стилістичне явище. Антитеза. Оксюморон.
101. Стилістичні фігури. Їх види.

ДІАЛЕКТОЛОГІЯ

102. Діалектні групи і говори української мови. Характеристика найважливіших мовних ознак.
103. Українська діалектна лексика. Класифікація українських діалектів.
104. Наріччя української мови: основні ознаки.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

105. Періодизація історії української мови.
106. Фонетико-фонологічна система староукраїнської (давньоукраїнської, старокиївської) мови кінця IX ст. (наявність носових голосних, голосних повного і короткого творення, історія ь тощо).
107. Основні зміни звукової системи в X – першій половині XI ст., що спричинили утворення основних фонетичних ознак сучасної української мови.
108. Занепад редукованих, його фонетичні й морфологічні наслідки в сучасній українській мові.
109. Розвиток словотвірної системи української мови.
110. Історія українського вокалізму.
111. Історія українського консонантизму.
112. Історія іменникового відмінювання.
113. Історія займенників.
114. Історія прикметників.
115. Формування числівників як частини мови.
116. Класифікація дієслів. Історія видо-часової системи.
117. Розвиток синтаксичного ладу.
118. Етно- та глотогенез українців після розпаду праслов'янської етномовної спільності (за Г. Півтораком).
119. Діалектне членування мови періоду Київської Русі.

УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ

1. Словесний супровід обрядів та ритуалів. Своєрідність замовлянь і ворожінь.
2. Жанрові домінанти казки. Їх види, специфіка композиції. Види казкових формул. Кумулятивні казки.
3. Критерії визначення жанрів усної народної прози. Тематичні групи легенд. Специфіка сюжетів та образотворення.
4. Жанрові ознаки народних оповідань та їх класифікація.
5. Поетика жанру дум: композиція, художня мова, ритміка. Основні принципи класифікації дум.
6. Жанровий склад соціально-побутових пісень та їх поетика.
7. Обрядовий фольклор народного календаря. Поетика та специфіка виконання.
8. Визначальні риси дитячого фольклору. Підходи до класифікації його жанрів.
9. Українські народні балади: класифікація, художня специфіка.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

10. Літературний процес X – першої половини XIII ст. Раннє та зріле середньовіччя. Оригінальна література.
11. Літописання. «Повість врем'яних літ»: жанрова природа, художнє осмислення історичних подій і персоналій, специфіка вставних оповідань, образ літописця.
12. Ораторсько-учительна проза епохи середньовіччя. «Повчання» Володимира Мономаха: історія створення, джерела і постать Володимира Мономаха, жанрова природа і композиція твору, зміст (поради, настанови, етика, правила поведінки, виховання), образ автора й автобіографічні елементи.
13. Агіографія. «Повідання про святих князів Бориса та Гліба»: жанрова природа, композиція твору; синтез міфологічної і християнської свідомості у творі; архетип братовбивства; образи Бориса і Гліба; образ оповідача; смисли.
14. «Слово о полку Ігоревім»: питання автентичності й авторства твору; жанрова природа, композиція твору; образ Ігоря, Святослава та художні засоби їх втілення; образ Бояна; плач Ярославни у структурі твору; міфопоетика твору; орнаментальний стиль.
15. Новели «Києво-Печерського патерика»: «Нестора, мниха обителі монастиря Печерського, сказання, чому прозався Печерським монастир», «Про святого блаженного Агапіта, безкорисливого лікаря», «Про преподобного Спиридона Проскурника та про Алімпія Іконописця», «Про преподобного Мойсея Утрина», «Про Прохора чорноризця, котрий з молитвою із трави, що називається лободою,

пiк хлiб i з попелу сiль [робив]», «Про преподобного Марка Печерника, повелiнь якого мертвi слухалися». Жанрова специфiка, ключовi мотиви патерикових новел.

16. Публiцистичнi тексти Станiслава Орiховського: «Напучення польському королю Сигiзмунду II Августу», «Про турецьку загрозу Слово перше (до шляхти)», «Про турецьку загрозу Слово друге (до короля)». Авторський гуманiзм.

17. Лiтература доби першого нацiонального вiдродження та бароко. Iсторико-культурнi обставини. Оригiнальна лiтература. Полемiчна проза: Иван Вишенський. «Викриття диявола-свiтодержця i звабноi його ловитви цього скоропогибного вiку...»: автобiографiчний компонент, легенда про спокушання дияволом Христа, образ диявола-свiтодержця i голяка-мандрованця та засоби їх втiлення, бiблiйнi мотиви, алегорiя боротьби души i тiла, божественного i мирського, форма дiалогу, градацiя, парафраза.

18. «Тут двi книжици» Iвана Величковського. Вiдкриття творiв i бiографiї письменника в iсторiї української лiтератури. Барокова поетика вiршiв.

19. Шкiльна драма. Трагедокомедiя «Володимир» Феофана Прокоповича. Драма «Милiсть Божа...». Iсторiя написання, присвяти, театральнi постанови i публiкацiї творiв; структура; колiзiя, проблематика; образ головного героя i засоби його творення; елементи барокової поетики.

20. Лiтературну творчiсть Григорiя Сковороди: поезiя («Сад божественних пiсень»), байки («Байки харкiвськi»), притчi («Вдячний Еродiй», «Убогий Жайворонок»).

21. «Енеiда» I. Котляревського: джерела, жанр, мiсце в iсторiї української лiтератури.

22. Драматичнi твори I. Котляревського: жанри, конфлiкти, образи-персонажi.

23. Жанр байки в українській лiтературi першої половини XIX ст. (П. Гулак-Артемовський, Є. Гребiнка).

24. Повiстi Г. Квiтки-Основ'яненка «Маруся», «Конотопська вiдьма»: особливостi iндивiдуального стилю.

25. Своерiднiсть розвитку романтизму в українській лiтературi XIX ст.

26. Жанр балади у творчостi Т. Шевченка.

27. Т. Шевченко i Бiблiя. Бiблiйнi мотиви, образи у поезiї Т. Шевченка.

28. Художнє трактування теми iсторичного минулого в поезiї Т. Шевченка («Гайдамаки», «Розрита могила», «Великий льох»).

29. «Невольничя лiрика» Т. Шевченка як iдейно-естетичний феномен (тематичнi групи, жанри, мотиви, суб'єктна органiзацiя).

30. Еволюцiя теми жiночої долi у поемах Т. Шевченка «Катерина», «Наймичка», «Марiя».

31. Жанрово-стильова своєрiднiсть творчостi представникiв Харкiвської романтичної школи (Л. Боровиковський, А. Метлинський, М. Костомаров).

32. Багатогранність творчої діяльності П. Куліша. Поетика роману «Чорна рада».
33. Жанрові особливості твору О. Стороженка «Марко Проклятий», дискусії літературознавців.
34. Проблематика, система персонажів роману І. Нечуя-Левицького «Хмари».
35. «Люборацькі» А. Свидницького як соціально-психологічний роман.
36. Психологізм роману «Повія» Панаса Мирного. Функція пейзажів і сновидінь у творі.
37. Тематика художньої прози Б. Грінченка. Оповідання про шахтарів.
38. Повість «Товаришки» Олени Пчілки: феміністична і народницька ідеї.
39. Історія створення, основні мотиви збірки І. Франка «Зів'яле листя».
40. Поема І. Франка «Мойсей»: ідейно-естетичні пошуки.
41. Провідні мотиви, фольклорні джерела збірки І. Франка «З вершин і низин».
42. Дискусія про шляхи розвитку української літератури в 70–90-х рр. ХІХ ст. (М. Драгоманов, І. Нечуй-Левицький, І. Франко та ін.).
43. Народницька тематика драматичних творів «Не судилося» М. Старицького і «Доки сонце зійде, роса очі виїсть» М. Кропивницького. Новий тип героя.
44. Модернізм як художня система в українській літературі межі століть: філософське підґрунтя, етапи розвитку, типологія, течії.
45. Літературні угруповання «Молода Муза» й «Українська хата»: естетична платформа, представники, стильові тенденції.
46. Поетичний процес межі століть (лірика М. Вороного, Олександра Олеся, А. Кримського, Лесі Українки).
47. Проза раннього українського модернізму: проблематика, стильові тенденції (на матеріалі творів Лесі Українки, О. Кобилянської, М. Коцюбинського, В. Стефаника).
48. Своєрідність інтерпретації літературної теми в драматичній поемі Лесі Українки «Камінний господар».
49. Історична основа і проблематика драматичної поеми Лесі Українки «Бояриня».
50. Драматична поема Лесі Українки «Оргія»: проблематика, образи.
51. Новелістика М. Коцюбинського («Цвіт яблуні», «Невідомий», «На камені», «Intermezzo»).
52. Повість М. Коцюбинського «Тіні забутих предків»: ідейний зміст, образна структура.
53. Соціально-психологічна повість О. Кобилянської «Земля»: проблематика, система образів.
54. Проблема становлення експресіонізму в українській літературі (на матеріалі доробку В. Стефаника).
55. Проблематика ранніх оповідань В. Винниченка. Зв'язок з народною творчістю збірки «Намисто».

56. Драми В. Винниченка: проблематика, конфлікти («Між двох сил», «Закон», «Чорна Пантера і Білий Ведмідь»).
57. Жанрова поліфонія роману В. Винниченка «Сонячна машина».
58. Історична тематика у прозі межі століть (А. Чайковський, Б. Лепкий).
59. Українська поезія 10–20-х рр. ХХ ст.: стильові напрями (символізм, неоромантизм, футуризм, неокласицизм), представники.
60. Літературні угруповання 20-х рр. ХХ ст.: пролетарські організації, футуристичні об'єднання, «попутники» й авангардисти.
61. Причини та зміст літературної дискусії 1925–1928 рр. Роль Миколи Хвильового в дискусії.
62. Творчість Павла Тичини 1918–1924 рр.: мотиви, образний синкретизм.
63. Український поетичний авангард: естетичні й ідеологічні засади. Поетика творів Михайля Семенка і Гео Шкурупія.
64. Творчі пошуки Миколи Куліша: стильовий вимір (на прикладі творів «Народний Малахій», «97», «Мина Мазайло»).
65. Проблематика, образна система, інтертекстуальність роману Миколи Хвильового «Вальдшнепи».
66. Проза М. Хвильового: стильовий синтез на змістовому й формальному рівнях.
67. Рання проза Ю. Яновського.
68. Психологічна проза В. Підмогильного: проблематика, специфіка внутрішнього світу героїв (на матеріалі оповідань «Старець», «Гайдамака», «Історія пані Ївги», роману «Місто»).
69. Поети Празької школи. Творчість Є. Маланюка, О. Ольжича, О. Теліги: загальний огляд.
70. Експериментальна проза другої половини 1920-х рр. (романістика Гео Шкурупія, Леоніда Скрипника, Юрія Яновського, Майка Йогансена).
71. Формалізм у літературі 20-х рр.: проза Майка Йогансена.
72. Експресіоністична проза І. Костецького (на матеріалі новел «Ціна людської назви», «Божественна лжа», «Перед днем грядущим», «Тобі належить цілий світ»).
73. Прояви культурного явища «шістдесятництва» в літературно-художній практиці.
74. Українська поезія 1960–1980-х рр. Лірика та ліро-епос І. Драча, Л. Костенко, В. Симоненка, М. Вінграновського, Д. Павличка, І. Жиленко (загальний огляд).
75. Особливості стилю прози Григора Тютюнника: експресіонізм і неореалізм як синтез.
76. «Химерна проза» як одна з форм опору панівному методу соцреалізму в 60–80-ті рр. ХХ ст. (на прикладі роману Василя Земляка «Лебедина згряя»).

77. Творчість Василя Стуса у літературному контексті доби.

78. Епіка, лірика й епістолярій В. Стуса як стильовий дискурс експресіонізму.

ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

79. Літературознавство як філологічна наука. Предмет і структура літературознавства. Допоміжні літературознавчі дисципліни. Методологія. Принципи вивчення явищ літератури.

80. «Із секретів поетичної творчості» Івана Франка: концептологія праці.

81. Літературознавство ХХ ст.: тенденції розвитку.

82. Література як вид мистецтва. Сутність художньої літератури. Література в системі мистецтв. Функції літератури.

83. Літературно-художній твір як цілісність: особливості структури поетичного світу й тексту як його матеріального носія. Органічна єдність форми і змісту художнього твору.

84. Образна природа художньої літератури. Художній образ. Класифікація образів.

85. Структура художнього твору. Зовнішня і внутрішня форми літературного твору. Макроструктура художнього твору. Системний характер твору. Зміст і смисл художнього твору.

86. Стиль як художньо-літературознавча категорія. Літературні напрями і стилі. Стилї у літературі ХХ ст.

87. Особливості лірики як роду літератури. Ліричне «Я»: специфіка проявлення (на матеріалі ліричних творів). Рівні ліричного твору.

88. Герой і персонаж у літературі.

89. Специфіка драми як роду літератури. Часопростір у драмі.

90. Типи метафор, функції. Метонімія. Її види. Метонімія у ліричному творі. Синекдоха та її види. Функції у художньому творі. Види порівняння.

91. Градація та її види. Первинний і вторинний звукосимволізм.

92. Головні системи версифікації. Строфа: ознаки, типи.

**СПИСОК ХУДОЖНІХ ТВОРІВ,
РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ**

1. «Повість врем'яних літ».
2. «Повчання» Володимира Мономаха.
3. «Повідання про святих князів Бориса та Гліба».
4. «Слово о полку Ігоревім».
5. Новели «Києво-Печерського патерика»: «Нестора, мниха обителі монастиря Печерського, сказання, чому прозався Печерським монастир», «Про святого блаженного Агапіта, безкорисливого лікаря», «Про преподобного Спиридона Прокурника та про Алімпія Іконописця», «Про преподобного Мойсея Угрина», «Про Прохора чорноризця, котрий з молитвою із трави, що називається лободою, пік хліб і з попелу сіль [робив]», «Про преподобного Марка Печерника, повелінь якого мертві слухалися».
6. «Напучення польському королю Сигізмунду II Августу», «Про турецьку загрозу Слово перше (до шляхти)», «Про турецьку загрозу Слово друге (до короля)» Станіслава Оріховського.
7. «Викриття диявола-світодержця і звабної його ловитви цього скоропогибного віку...» Івана Вишенського.
8. «Тут двѣ книжици» Івана Величковського.
9. «Володимир» Феофана Прокоповича.
10. Драма «Милість Божа...».
11. «Сад божественних пісень», «Байки харківські», «Вдячний Еродій», «Убогий Жайворонок» Григорія Сковороди.
12. І. Котляревський. Енеїда. Наталка Полтавка. Москаль-чарівник.
13. П. Гулак-Артемівський. Байки.
14. Є. Гребінка. Байки.
15. Г. Квітка-Основ'яненко. Маруся. Конотопська відьма.
16. Т. Шевченко. Гайдамаки. Причинна. Тополя. Наймичка. Катерина. Лелія. Русалка. Сон. Кавказ. Великий льох. Як умру, то поховайте... І мертвим, і живим... Марія.
17. Л. Боровиковський. Маруся. Чарівниця. Ледащо. Байки.
18. А. Метлинський. Кладовище. Гетьман. Смерть бандуриста.
19. М. Костомаров. Сава Чалий. Місяць. Брат з сестрою. Ластівка. Співець Митуса.
20. М. Шашкевич. О Наливайку. Хмельницького обступленіє Львова.
21. І. Вагилевич. Мадей. Жулин і Калина.
22. Я. Головацький. Два віночки. Весна.

23. П. Куліш. Чорна рада.
24. О. Стороженко. Марко Проклятий.
25. А. Свидницький. Люборацькі.
26. І. Нечуй-Левицький. Хмари.
27. Панас Мирний. Повія.
28. Б. Грінченко. Дзвінок. Украла. Панько. Батько і дочка.
29. Олена Пчілка. Товаришки.
30. І. Франко. Мойсей. Збірки «З вершин і низин», «Зів'яле листя».
31. М. Старицький. Не судилося.
32. М. Кропивницький. Доки сонце зійде, роса очі виїсть.
33. Леся Українка. Лірика. Камінний господар. Оргія. Бояриня.
34. Олександр Олесь. Лірика.
35. М. Вороний. Лірика.
36. В. Самійленко. Лірика.
37. А. Кримський. Лірика.
38. О. Кобилянська. Земля. Новели.
39. М. Коцюбинський. Цвіт яблуні. Невідомий. На камені. Intermezzo. Тіні забутих предків.
40. В. Стефаник. Новели.
41. В. Винниченко. Оповідання зі зб. «Краса і сила», «Намисто». Сонячна машина. Між двох сил. Закон. Чорна Пантера і Білий Ведмідь.
42. П. Тичина. Лірика.
43. М. Драй-Хмара. Лірика.
44. М. Семенко. Лірика.
45. Микола Хвильовий. Вальдшнепи. Новелістика. Камо грядеши. Думки проти течії. Апологети писаризму. Україна чи Малоросія?
46. М. Куліш. 97. Мина Мазайло. Патетична соната. Народний Малахій.
47. Ю. Яновський. Мамутові бивні. Роман Ма. Історія попільниці. Кров землі. Байгород. Майстер корабля.
48. Майк Йогансен. Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію. Пригоди Мак-Лецстона, Гаррі Руперта та інших. Оповідання про Майкла Паркера.
49. Гео Шкурупій. Двері в день. Жанна-батальйонерка.
50. Л. Скрипник. Інтелігент.
51. В. Підмогильний. Місто. Старець. Гайдамака. Історія пані Ївги.
52. Є. Плужник. Лірика. Недуга.
53. Є. Маланюк. Лірика.
54. О. Теліга. Лірика.
55. Олег Ольжич. Лірика.

56. І. Костецький. Ціна людської назви. Божественна лжа. Перед днем грядущим. Тобі належить цілий світ.
57. Л. Костенко. Лірика.
58. М. Вінграновський. Лірика.
59. В. Симоненко. Лірика.
60. І. Драч. Лірика.
61. В. Стус. Лірика. Подорож до Щастівська.
62. Гр. Тютюнник. Оповідання.
63. Василь Земляк. Лебедина згряя.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час проходження атестації здійснюється за критеріями, що запроваджені в університеті, за 100-бальною шкалою, за шкалою ЄКТС і за національною шкалою. Критерії оцінювання знань доводяться до здобувачів освіти на початку засідання екзаменаційної комісії. Загальна оцінка визначається як сума балів за всі виконані завдання.

Основними критеріями оцінювання знань ЗВО є:

- 1) знання теоретичного матеріалу;
- 2) уміння підтверджувати прикладами теоретичні положення;
- 3) повнота, правильність і точність відповіді;
- 4) уміння застосовувати теоретичні знання в різних ситуаціях і на практиці;
- 5) уміння аналізувати мовні явища;
- 6) уміння проводити фонетичний, лексикологічний, морфологічний, синтаксичний розбір;
- 7) культура мовлення здобувача.

Оцінювання знань проводиться за 100-бальною системою з обов'язковим переведенням набраних балів у 5-бальну шкалу та шкалу ECTS.

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в ДонНУ імені Василя Стуса	Оцінка за шкалою ECTS
5 (відмінно)	90–100	A
4 (добре)	82–89	B
4 (добре)	75–81	C
3 (задовільно)	67–74	D
3 (задовільно)	60–66	E
2 (незадовільно)	0–59	FX

90–100 балів 5 (відмінно) A	• відповідь здобувача на теоретичні питання послідовна, вичерпна й науково обґрунтована; • здобувач вільно володіє теоретичним матеріалом, знає різні погляди та підходи; • здобувач аналізує самостійно опрацьовану літературу, вказуючи на недоліки та переваги у розв'язанні тієї чи тієї проблеми; • здобувач демонструє бездоганне володіння культурою усного мовлення; • практичне завдання виконане на 90–100 %; під час виконання його здобувач демонструє вміння застосовувати набуті знання. Допускається 1–2 неточності у викладі матеріалу, які не впливають на правильні висновки й узагальнення

82–89 балів 4 (добре) B	• відповідь здобувача на теоретичні питання послідовна, вичерпна й науково обґрунтована; • здобувач спроможний простежити історію вивчення певного питання у науковій літературі; • здобувач самостійно наводить приклади і коментує їх; • здобувач володіє культурою усного мовлення; • практичне завдання виконано на 80–90 %; виконання його свідчить про вміння здобувача застосовувати набуті знання. Допускається 1–3 неточності у викладі матеріалу, використанні термінів, які не впливають на правильні висновки й узагальнення
75–81 балів 4 (добре) C	• відповідь здобувача на теоретичні питання достатньо повна з нечастим порушенням послідовності викладу матеріалу; • здобувач володіє термінологічним апаратом; • теоретичні положення підтверджуються прикладами; • здобувач демонструє достатнє володіння культурою усного мовлення; • практичне завдання виконано на 70–75 %; здобувач демонструє вміння застосовувати набуті знання, але може порушувати послідовність аналізу. Допускається 1–4 неточності у викладі матеріалу, використанні поняттєвого апарату, які частково впливають на правильні висновки та узагальнення
67–74 балів 3 (задовільно) D	• здобувач засвоїв теоретичний матеріал, але має окремі, хоча й несуттєві, прогалини в знаннях; • здобувач обмежено володіє термінологічним апаратом із дисципліни; • більшість теоретичних положень підтверджується одиничними прикладами; • рівень усного мовлення задовільний; • практичне завдання виконано на 60 %; здобувач непослідовний під час виконання завдання. Допускається 1–5 неточностей у викладі матеріалу, вживанні термінів; здобувач самостійно робить елементарні узагальнення
60–66 балів 3 (задовільно) E	• відповідь на теоретичні питання неповна, відзначається слабким рівнем усвідомлення; • виклад матеріалу непослідовний; • здобувач не підтверджує відповідь прикладами теоретичного положення; • здобувач не може зробити висновки й узагальнення; • мовлення здобувача має огріхи; • практичне завдання виконано на 50 %. Допускається 1–6 неточностей у викладі матеріалу, використанні термінів, у лінгвістичному аналізі
0–59 балів 2 (незадовільно) FX	• здобувач слабо знає теоретичний матеріал, не усвідомлює основних положень, відповідь нечітка і неповна; • теоретичні положення не підкріплюються прикладами; • здобувач допускає різні помилки в усному мовленні; • практичне завдання виконано на 30–40 %. Допускається 1–8 (і більше) неточностей у викладі матеріалу

ТРЕНУВАЛЬНІ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Варіант 1

1. З'ясуйте, як називають систему голосних звуків:

- а) консонантизм;
- б) вокалізм;
- в) сонанти;
- г) африкати.

2. Укажіть, у якому рядку всі голосні заднього ряду:

- а) [e], [i], [o];
- б) [и], [y], [a];
- в) [y], [o], [a];
- г) [i], [e], [a].

3. З'ясуйте, за якою ознакою розрізняють приголосні:

- а) за місцем творення; твердістю / м'якістю; участю голосу й шуму;
- б) за способом творення; участю голосу й шуму;
- в) за участю голосу й шуму; способом творення; місцем творення; твердістю / м'якістю;
- г) за участю голосу й шуму; способом творення; місцем творення; зубні / ясенні.

4. Лексика – це:

- а) синоніми, антоніми, омоніми;
- б) наука про мову;
- в) словниковий склад мови;
- г) застарілі слова.

5. Знак, звукова чи графічна оболонка мовної одиниці, її форма називається:

- а) лексемою;
- б) семемою;
- в) семою;
- г) архісемою.

6. Усі слова багатозначні в рядку:

- а) лінія, перо, важкий, чистий;
- б) драма, артист, аншлаг, партер;
- в) нація, народ, рід, демографія;
- г) звір, мисливець, ліс, браконьєр.

7. У якому рядку виділені морфемі НЕ є аломорфами:

- а) золото – позолочений;
- б) робітник – робітниця;
- в) працювати – працювать;
- г) вітер – вітру.

8. У якому рядку всі слова мають два префікси?

- а) переохолоджений, безіменний, неприкрашений;
- б) занедбаний, непокірний, переосмислений;
- в) непосильний, безпощадний, непрошений;
- г) передвиборний, зневірений, позичений.

9. У якому рядку всі слова мають два суфікси?

- а) касирка, жовтуватий, велетень;
- б) прочитавши, друкування, козацтво;
- в) насміхавшись, буденність, сміятися;
- г) володарка, зміцнів, вільний.

10. У якому рядку неправильно утворено словотвірну пару?

- а) прочитати ← читати;
- б) прихід ← хід;
- в) по-весняному ← весняний;
- г) десь ← де.

11. Яким способом утворено слова *сумніватися, надіятися, золотавитися*?

- а) постфіксальним;
- б) суфіксальним;
- в) суфіксально-постфіксальним;
- г) морфолого-синтаксичним.

12. Яким способом утворено слова *сьогодні, ломикамінь, спасибі*?

- а) складанням;
- б) складносуфіксальним;
- в) лексико-семантичним;
- г) лексико-синтаксичним.

13. Усі словосполучення написано правильно в рядку:

- а) уважний рефері, кусюча цеце, витончена леді, нічне Баку;
- б) висока Ай-Петрі, рожеве фламінго, бідна сирота, весела фрау;

- в) мій рояль, різка біль, моя протезе, смачне драже;
- г) гостинний Батумі, смачний рагу, чорне поні, таємниче візаві.

14. Форми родового відмінка утворені правильно в рядку:

- а) Кривого Рогу, танцю, ромба, Байкала;
- б) Дінця, будинку, болю, Каїра;
- в) піску, народа, офісу, Львова;
- г) балу, хліба, поверха, луку.

15. У кличному відмінку всі слова мають закінчення -у (-ю) в рядку:

- а) тато, син, Іван, директор;
- б) дід, батько, Андрій, Євген;
- в) синок, Юрко, учень, Галя;
- г) лікар, Павло, учитель, світ.

16. Визначте, у словосполученнях якого рядка передаються однакові семантико-синтаксичні відношення:

- а) художня проза, переклад з англійської мови, стаття про літературу, твір на вільну тему, спогад ветерана, повага до старших;
- б) потреба спілкування, вистояти з честю, полетіти соколом, триматися гордо, працювати чесно, писати без помилок;
- в) бажання вчитися, хата дідуся, слово майстра, будинок ліворуч, хустина з шовку, дівчина гарної вроди;
- г) почуття гордості, конспект із морфології, шелест листя, рішення зборів, праця академіка, усвідомлення обов'язку.

17. Визначте, у якому рядку названо всі ознаки словосполучення:

- а) поєднання двох чи більшої кількості слів; одиниця спілкування; поєднується зв'язком узгодження і керування;
- б) поєднання двох чи більшої кількості повнозначних слів; одиниця некомунікативна; поєднана на основі синтаксичного зв'язку між підметом та присудком;
- в) поєднання двох чи більшої кількості слів на основі підрядного зв'язку; має граматичне значення й інтонацію повідомлення;
- г) поєднання двох чи більшої кількості повнозначних слів на основі підрядного зв'язку; одиниця не комунікативна; має граматичне значення (атрибутивні, обставинні та ін. відношення).

18. У якому рядку словосполучення утворено способом прилягання?

- а) співати натхненно, ставитися з любов'ю, жити для народу, одягнути пальто, зацікавитися проєктом;

б) особливо потрібно, декілька разів, мало часу, близько двадцяти осіб, гуляти ввечері;

в) сказати тихо, значно більше, внаслідок експерименту, в атмосфері дружби, бувати в школі, жити в місті;

г) працювати разом, увійти в серце, подивитися здивовано, духовно багатий, ввічливо привітатися, вкрай схвильований.

19. Укажіть речення, ускладнене відокремленою прикладкою із сполучником ЯК:

а) Що нами зроблено – то буде звіковічено, як правда, і святиня, і закон (А. Малишко);

б) Як справжній митець, Галина Кальченко вмiла захоплюватись, природною була її глибока схвильованість перед виявами людської мужності (О. Гончар);

в) Життя – як ріка (І. Цюпа);

г) Школа – як неспокійний, гомінкий вулик: гуде, шумить, сповнений дитячим галасом (І. Цюпа).

20. У реченні *Не тільки для Степана ця новина була приголомшливою, але й для самої дівчини все це було несподіваним* (В. Підмогильний) наявні:

а) єднально-градаційні відношення;

б) єднально-ототожнювальні відношення;

в) умовно-наслідкові відношення;

г) єднально-результативні відношення.

21. Яке з поданих складносурядних речень є реченням відкритої структури?

а) Кажіть коротко і ясно, добивайтесь лаконічності вислову, і вас кожен школяр зрозуміє (В. Сухомлинський);

б) Ми почули про ваше велике горе, і тому ми сьогодні прийшли до вас (В. Вовк);

в) Хлопець бачив перед собою мішаний ліс, і в лісі цьому виднілися де-не-де ялинові верхи (О. Слісаренко);

г) Ваші рожі привезла я додому, і вони завмирають на моїм столі (О. Кобилянська).

22. Яка комунікативна ознака мовлення передбачає дотримання всіх правил усного та писемного мовлення?

а) точність;

б) логічність;

в) нормативність;

г) доречність.

23. Позначте речення, у якому правильно вжито всі слова та форми:

- а) Цьогоріч на адрес Святого Миколая надіслали не менше п'ятдесяти тисяч листів;
- б) Цьогоріч на адресу Святого Миколая надіслали не менше п'ятдесяти тисяч листів;
- в) Цьогоріч на адресу Святого Миколая надіслали не менше п'ятидесяти тисяч листів;
- г) Цьогоріч на адрес Святого Миколая надіслали не менше п'ятдесяти тисяч листів.

24. Різновид мови, сформований за ступенем експресії думок і почуттів, емоцій, настанов на досягнення цілей і мети незалежно від сфери діяльності – це:

- а) об'єктивний стиль;
- б) суб'єктивний стиль;
- в) експресивний стиль;
- г) індивідуальний стиль.

25. Певна тональність (стилістичне забарвлення, реєстр) висловлення, тексту, що закладається мовцем з метою викликати в слухача відповідний настрій, емоції, тон спілкування – це:

- а) колорит;
- б) контекст;
- в) експресія;
- г) емоційність.

26. Зв'язок із народним хліборобським календарем має:

- а) календарно-обрядова поезія;
- б) балади;
- в) неказкова проза;
- г) язичницький молитвослов.

27. Визначте паремії:

- а) народний епос;
- б) казкова проза;
- в) приказки та прислів'я;
- г) канти та романси.

28. У якій із названих дум головною є тема невільництва?

- а) «Маруся Богуславка»;
- б) «Смерть козака бандуриста»;
- в) «Самійло Кішка»;
- г) «Хмельницький і Барабаш».

29. Першорядні функції давньої української літератури:

- а) естетична, пізнавальна;
- б) морально-етична, гедоністична;
- в) виховна, естетико-гедоністична;
- г) формування історичної свідомості, ідеологічна.

30. Часові межі літератури періоду середньовіччя в Україні:

- а) X – 1 половина XVI ст.;
- б) X–XVIII ст.;
- в) X–XVII ст.;
- г) X – 2 половина XVII ст.

31. Часові межі давньої української літератури (середньовіччя, відродження, бароко):

- а) XI – 1 половина XIX ст.;
- б) VII–XVIII ст.;
- в) X–XVIII ст.;
- г) X – 1 половина XIX ст.

32. Фрагмент *«Преподобний Алімпій відданий був батьками своїми на навчання іконописанню – коли бо грецькі іконописці з Цареграду волею Божою і Пречистої Його Матері силоміць приведені були писати церкву Печерську, в дні благовірного князя Всеволода Ярославовича, за преподобного ігумена Никона, як же про них сказано в посланні Симоновому: показав Бог і сотворив чудо страшне в церкві Своїй. Майстри бо мозаїкою Вівтар викладали, і Образ Пречистої Владичиці нашої Богородиці й Пріснопіви сам зобразився. Всі ж ці всередині Вівтаря були й клали мозаїку, Алімпій же допомагав їм і вчився. І бачили всі дивне та страшне чудо: подивились вони на образ, і ось раптом засвітився образ Владичиці нашої Богородиці й Пріснопіви Марії яскравіше від сонця! І, не мігши дивитися, упали ниць, вжахнувшись. І [по тому] трохи підвели голови, бажаючи побачити чудо. Аж ось із вуст Пречистої Богородиці вилетів голуб білий і полетів угору до образу Спасового і там зник»* **із твору:**

- а) «Житіє і хоженіє Данила...»;
- б) «Повідання про святих князів Бориса та Гліба»;

- в) «Києво-Печерський патерик»;
- г) «Повчання» Володимира Мономаха.

33. Збірка «Аполлонова лютня»:

- а) Стефана Яворського;
- б) Лазаря Барановича;
- в) Феофана Прокоповича;
- г) Митрофана Довгалевського.

34. Що створив Григорій Сковорода в період з 1753 до 1785 р. включно?

- а) «Байки Харківські»;
- б) «Убогий Жайворонок»;
- в) «Сад божественних пісень»;
- г) «Вдячний Еродій».

35. Автор монографії «Ловитва невловного птаха: життя Григорія Сквороди»:

- а) Оксана Сліпушко;
- б) Леонід Ушкалов;
- в) Віра Сулима;
- г) Геннадій Нога;

36. Першим письменником нової української літератури є:

- а) Григорій Сковорода;
- б) Іван Котляревський;
- в) Левко Боровиковський;
- г) Яків Мішковський.

37. До появи друком перших частин «Енеїди» безпосередньо причетний:

- а) Тимко Падура;
- б) Осип Бодянський;
- в) Євген Гребінка;
- г) Максим Парпура.

38. І. Котляревський належав до масонської ложі:

- а) «Полтава понад усе»;
- б) «Любов до істини»;
- в) «Вільна Україна»;
- г) «Відродження України».

39. Хто із драматургів друкував свої твори під псевдонімами Гетьманець, Подолянин, Сіроманець?

- а) І. Карпенко-Карий;
- б) М. Старицький;
- в) М. Кропивницький;
- г) Олександр Олесь.

40. Назвіть рік видання Валуєвського циркуляру:

- а) 1863;
- б) 1869;
- в) 1867;
- г) 1897.

41. Який часовий період охоплює історія села Піски в романі «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»?

- а) 100 років;
- б) 150 років;
- в) 80 років;
- г) 200 років.

42. Назвіть автора першого в українській літературі соціально-психологічного роману «Люборацькі»:

- а) Марко Вовчок;
- б) Г. Квітка-Основ'яненко;
- в) О. Стороженко;
- г) А. Свидницький.

43. Визначте, хто давав своїм творам жанрові визначення «шкіц», «фрагмент»:

- а) О. Кобилянська;
- б) Панас Мирний;
- в) М. Коцюбинський;
- г) Леся Українка.

44. Визначте, хто загинув на оргії, яку влаштував Меценат із драматичної поеми Лесі Українки «Оргія»:

- а) Меценат;
- б) Міріам та Антей;
- в) Неріса та Антей;
- г) Федон та Неріса.

45. У кого з героїв поеми Т. Шевченка «Гайдамаки» «виросли крила» під час боротьби з конфедератами?

- а) в І. Гонти;
- б) у М. Залізняка;
- в) у Яреми Галайди;
- г) в Оксани.

46. До організації «Ланка» входили:

- а) В. Підмогильний;
- б) Микола Хвильовий;
- в) С. Пилипенко;
- г) В. Еллан-Блакитний.

47. Для повісті Миколи Хвильового, де герої Майя, Анарх, Хлоня, Карно та ін., ключовим є поняття:

- а) кімнати;
- б) ліжка;
- в) зони;
- г) кутка.

48. Першим президентом «ВАПЛІТЕ» був:

- а) М. Куліш;
- б) О. Досвітній;
- в) Микола Хвильовий;
- г) А. Любченко.

49. «Літературна дискусія 1925–1928 рр. почалася зі статей:

- а) «Про критику і критиків в літературі»;
- б) «Московські задрипанки»;
- в) «Наші літературознавці і полемісти»;
- г) «Думки проти течії».

50. В. Стус – автор повісті:

- а) «Климко»;
- б) «Вогник далеко в степу»;
- в) «Подорож до Щастівська»;
- г) «Сіроманець».

Варіант 2

1. У якому рядку подано лише сонорні приголосні?

- а) [м], [к], [г], [л], [ж], [п], [ф], [б], [н];
- б) [м], [н], [н'], [р], [р'], [л], [л'], [й], [в];
- в) [дз], [ц], [з], [ш], [н], [т], [д], [д'], [м];
- г) [м], [н], [н'], [р], [р'], [л], [л'], [в], [ф].

2. Установіть, яка кількість фонем і звуків у слові «в'ється»:

- а) звуків більше;
- б) звуків менше;
- в) однакова.

3. У реченні Церква ніби зачула запах його чобіт – бо повернулася всіма головами до дверей (М. Матіос) наявна:

- а) мовна метафора;
- б) метонімія;
- в) індивідуальна метафора;
- г) синекдоха.

4. Виділені слова в реченні *Моя мила, ти без мила руки мила, а я їх цілував (О. Маковей) є:*

- а) антонімами;
- б) синонімами;
- в) омонімами;
- г) паронімами.

5. У словосполученнях *домашня адреса і ювілейний адрес* підкреслені слова є:

- а) паронімами;
- б) омонімами;
- в) синонімами;
- г) антонімами.

6. Форми ступенів порівняння прикметників правильно утворено в рядку:

- а) більш розумний, якнаймиліший, дорожчий золота, веселіший;
- б) мудріший, щонайдобріший, найбільш кращий, добріший;
- в) найсерйозніший, кращий за всіх, премудрий, гарніший;
- г) найменш залежний, розумніший за всіх, найгірший, менший.

7. НЕ всі форми числівників утворені правильно в рядку:

- а) сімомастами, вісімдесятого, семисотою, на дев'яностях;
- б) сорока, сотий, одною тисячею, шістьмастами;
- в) п'ятдесятим, п'ятдесятьма, ста двома, на однім;
- г) п'ятьма сьомими, двом третім, сімомастами, на сорока.

8. У якому рядку всі дієслова II дієвідміни?

- а) вимити, робити, варити, кричати;
- б) лежати, стояти, полоти, мити;
- в) клеїти, лежати, стояти, спати;
- г) бігти, колоти, полоти, варити;

9. Визначте, які з поданих морфів можуть виконувати роль суфіксоїдів:

- а) -оїд, -скоп, -фоб, -дром, -роб, -лог;
- б) макро-, моно-, бі-, геліо-, графо-, мало-;
- в) -цид, -знавець, напів-, біо-, полі-, -тек(а);
- г) максі-, -мір, -різ, -віз, -ість, -изм.

10. У якому слові немає інтерфікса?

- а) лісосмуга;
- б) вічнозелений;
- в) кривобокий;
- г) вогнемет.

11. У якому рядку всі слова мають вільний корінь?

- а) список, місткість, охоплювати;
- б) кобзарство, необдуманий, квітникар;
- в) сучасний, звечора, читальня;
- г) визволення, провулок, малювання;

12. У якому рядку правильно побудовано словотвірні ланцюжки?

- а) брат → братерський → по-братськи;
- б) глибина → глибокий → глибокати;
- в) чужий → чужина → чужинець;
- г) праця → працювати → працелюб.

13. У якому рядку всі слова утворено префіксальним способом?

- а) обдумати, відійти, відтиск;
- б) перехід, прадавній, провесна;
- в) пронести, протипожежний, заспівати;
- г) премудрий, договір, перечитати.

14. У якому рядку всі слова утворено префіксально-суфіксальним способом?

- а) прижитися, збільшити, співвітчизник;
- б) роздоріжжя, надвечірок, сутінок;
- в) післямова, займенник, означення;
- г) нагрудник, наплічник, пояснення.

15. У якому реченні є сурядний реченнєвотвірний зв'язок?

- а) А лід хизувався згинами форм, він сам був як порцеляна (Т. Севернюк);
- б) Тебе утрачу – і сама загину (Т. Севернюк);
- в) Під літнім широченним небокраєм мене стрічають друзі і знайомі (А. Малишко);
- г) Печаль і гордість, повніть моє слово... (М. Нагнибіда).

16. Визначте рядок, у якому перераховано тільки реченнєвомодифікаційні зв'язки:

- а) узгодження, керування, прилягання, кореляція;
- б) прилягання, предикативний, сурядний, підрядний;
- в) сурядний, детермінантний, дуплексивний, напівпредикативний;
- г) сурядний, недиференційований, детермінантний, модальний.

17. Виберіть речення, у якому складений підмет виражений нерозкладним словосполученням із кількісним компонентом (числівником):

- а) Три тисячі зим на вітрах відгуло, три тисячі весен у прірву сплигло. Віків табуни як один пронесло, а мати стоїть воріженькам на зло (В. Базилевський);
- б) Сто двадцять – це ж сила народу! (із часопису);
- в) На день виїзду загін налічував осіб із сорок (із часопису);
- г) Увечері в садку до пізньої ночі слухали ми одного з степових Гомерів, що знав напам'ять багато тисяч рядків народного епосу (О. Гончар).

18. Речення *Хмари завирували, закипіли й тяжко рушили вперед, підминаючи під себе небо, опускаючись все нижче так, що на землі ставало все важче і важче дихати людям* (за Г. Тютюнником) містить підрядну частину:

- а) наслідку;
- б) причини;
- в) умови;
- г) способу дії.

19. У якому реченні **ЩО є сполучним словом?**

- а) Я тобі сказати хочу, друже, як я вгору східцями ступав і що мрій своїх дитячих, дужих я не розгубив, не розплескав (С. Крижанівський);

- б) Ми будемо сьогодні говорити про те, що мали б говорити давно (І. Цюпа);
- в) Пам'ятай, що книги – це тисячолітня мудрість людини (В. Сухомлинський);
- г) Своїм життям ми довели не раз, що нас ведуть не вигода, не користь – серця гарячі плюс – ентузіазм (Є. Летюк).

20. Визначте, яке складнопідрядне речення має нерозчленовану будову, займенниково-співвідносний зв'язок із атрибутивною семантикою:

- а) І стежечка від хати і до дороги, що ми пройшли, спинаючись на ноги, чи не найбільше наше відкриття (І. Гнатюк);
- б) А хто стрічався на шляху зо мною, того я щирим серденьком вітала (Леся Українка);
- в) Ти ж молодий, – чому ж ти не підіймеш тої зброї, що батькові з старечих рук упала? (Леся Українка);
- г) Дружба потрібна нам не для того, щоб якимось заповнити час, а для того, щоб утверджувати в людині і насамперед в собі самому добро (В. Сухомлинський).

21. Система словесної інструментовки зі вживанням однакових або схожих звуків, завдяки яким створюються певні звукові образи, дуже близькі до тих, що сприймаються на слух у реальному житті, – це:

- а) звукові повтори;
- б) фонетичні фігури;
- в) алітерація;
- г) монофон.

22. У якому рядку всі слова мають наголос на першому складі?

- а) ваги, донька, ніздря, прищіпка;
- б) оцет, камбала, експерт, допізна;
- в) випадок, дочка, житло, вітчим;
- г) зручний, косий, ринковий, експерт.

23. Позначте рядок, у якому всі вислови відповідають нормам культури мовлення:

- а) здавати іспит, у будь-який день, брати участь, відповіді співпадають;
- б) численні дзвінки, відповідно угоді, запобігти руйнуванню, приймати участь;
- в) укладати договір, навчатися малювання, запобігти хворобі, підбивати підсумки;
- г) одержати перемогу, наводити приклад, ювійлені заходи, наступна зупинка.

24. Позначте рядок, у якому всі вислови відповідають нормам культури мовлення:

- а) замовити товар, у будь-який день, вибачте мені, бувший у користуванні;
- б) укладати договір, їх будинок, протягом місяця, щодо цього;

- в) брати участь, прийняти міри, принаймні, запобігти руйнуванню;
- г) подорожувати європейськими країнами, відповіді збігаються, відповідно до угоди, давно знати один одного.

25. Позначте рядок, у якому всі вислови відповідають нормам культури мовлення:

- а) зраджувати принципи, навчатися малюванню, наслідувати відому актрису, підбивати підсумки;
- б) запобігти хворобі, наводити приклад, приїхав вісім років назад, проблема полягає;
- в) наступна зупинка, зазнати поразки, здобути перемогу, ставити за мету;
- г) слідувати звичаям, завдати удару, Ви праві, мати гарний вигляд.

26. До жанрів зимового календарно-обрядового циклу належать:

- а) сирітські пісні;
- б) колядки, щедрівки, коляди;
- в) народні перекази, балади;
- г) веснянки, гаївки, волочесні пісні.

27. Сімсот козаків, які «тридцять літ у неволі пробувають, / Божого світу, сонця праведного у вічі собі не видають», згадані у творі:

- а) «Хмельницький і Барабаш»;
- б) «Віють вітри»;
- в) «Ой Морозе, Морозенку»;
- г) «Дума про Марусю Богуславку».

28. Яка ознака не характерна для думи?

- а) специфічна будова («заплачка», основна частина, «славословіє»);
- б) дієслівні рими або відсутність рими;
- в) прийом метаморфози;
- г) виконання речитативом.

29. Фрагмент «І сказали Ользі, що прийшли деревляни, / І покликала Ольга їх до себе / І сказала: «Добрі прийшли гості». / І відповіли деревляни: «Ми прийшли, княгине». / І рече їм Ольга: «Так скажіте, чого ради ви прийшли сюди?» / І деревляни кажуть їй: «Нас земля послала Деревська, / Щоб таке сказати: мужа твого вбили, / Бо твій муж як вовк нас обкрадав і грабив, / А наші князі добрі, бо збагатили Деревську землю» із твору:

- а) «Повість врем'яних літ»;
- б) «Слово про Закон і Благодать»;

- в) «Похвала княгині Ользі...»;
- г) «Галицько-Волинський літопис».

30. Дослідники давньої української літератури:

- а) Іван Франко, Тамара Гундорова, Соломія Павличко;
- б) Олександр Білецький, Віра Агеєва, Дмитро Стус;
- в) Михайло Максимович, Михайло Возняк, Дмитро Чижевський;
- г) Максим Стріха, Леонід Ушкалов, Костянтин Москалець.

31. Хто з українських дослідників історію літератури називав «історією ідей»?

- а) Сергій Єфремов;
- б) Дмитро Чижевський;
- в) Леонід Ушкалов;
- г) Леонід Махновець.

32. Типові для давньої української літератури жанри:

- а) повість, роман, новела, ескіз;
- б) літопис, проповідь, житіє, поема-епос;
- в) драма, поема, шкіц, літопис;
- г) трактат, послання, етюд, книжна поезія.

33. Автор дослідження «Муза Роксоланська»:

- а) Валерій Шевчук;
- б) Іван Франко;
- в) Дмитро Чижевський;
- г) Петро Білоус.

34. Представник полемічної прози:

- а) Данило Корсунський;
- б) Іван Вишенський;
- в) Касіян Сакович;
- г) Себастьян-Фабіан Кленович.

35. «Владимир» Феофана Прокоповича:

- а) драма різдвяного циклу;
- б) міраклі;
- в) історична драма;
- г) мораліте.

36. Перші три частини «Енеїди» І. Котляревського були видані:

- а) у 1796 р.;
- б) у 1797 р.;
- в) у 1798 р.;
- г) у 1799 р.

37. Окрім «Енеїди», І. Котляревський є також автором:

- а) двох романів;
- б) двох драматичних творів;
- в) трьох поетичних збірок;
- г) збірки дорожніх есеїв «Подорожуючи Полтавщиною».

38. До Харківської школи поетів-романтиків належав:

- а) Тарас Шевченко;
- б) Тимко Падура;
- в) Яків Головацький;
- г) Михайло Петренко.

39. Визначте, за який злочин мати прокліяла Марка з повісті О. Стороженка «Марко Проклятий»:

- а) за крадіжку грошей;
- б) за кохання до рідної сестри;
- в) за вбивство друга;
- г) за побиття матері.

40. Збірний образ злого духа, що гальмує людську діяльність і творчість, у поемі І. Франка «Мойсей» має ім'я:

- а) Авірон;
- б) Датан;
- в) Азазель;
- г) Єгошуа.

41. Збірка І. Франка «Зів'яле листя» складається:

- а) із заспіву та двох частин («жмутків»);
- б) із заспіву та трьох частин;
- в) із трьох частин («жмутків»);
- г) із чотирьох частин.

42. Визначте, хто організував самосуд у повісті М. Коцюбинського «Fata morgana»:

- а) Лук'ян Підпара, Максим Скоробогатько;
- б) Панас Кандзюба, Марко Гуща;
- в) Андрій Волик, Марко Гуща;
- г) Хома Гудзь, Максим Скоробогатько.

43. З'ясуйте, що хотів зробити Івоніка Федорчук із повісті О. Кобилянської «Земля», щоб урятувати Михайла від служби у війську:

- а) зарізати свиню;
- б) продати волів;
- в) відправити Саву до війська;
- г) піти в найми.

44. Виділіть елементи змісту:

- а) портрет, пейзаж;
- б) жанр, стиль;
- в) сюжет, композиція;
- г) тема, пафос.

45. Визначте позасюжетні елементи:

- а) експозиція, кульмінація;
- б) мотив, розвиток дії;
- в) вставна новела, ліричний відступ;
- г) кульмінація, пролог.

46. Визначте композиційні елементи:

- а) експозиція, пейзаж;
- б) пейзаж, портрет;
- в) кульмінація, ліричний відступ;
- г) кульмінація, пролог.

47. До Празької літературної групи належали:

- а) І. Костецький;
- б) В. Барка;
- в) Леонід Мосендз;
- г) Емма Андіївська.

48. Автором роману «Мертвих більше нема» є:

- а) І. Костецький;
- б) О. Довженко;

- в) Ю. Яновський;
- г) В. Барка.

49. Як загинув герой у новелі Гр. Тютюнника «Перед грозою»?

- а) від удару блискавки;
- б) в автотроці;
- в) утопився;
- г) від укусу змії.

50. Ліна Костенко народилася:

- а) у 1950 р.;
- б) у 1951 р.;
- в) у 1930 р.;
- г) у 1931 р.

Варіант 3

1. Назвіть рядок, у якому у фонетичній транскрипції потрібно позначити довгий приголосний:

- а) боротьба, сформува^{ти}, розв'язка, якби;
- б) життя, берешся, на квітці, осінній;
- в) літне, ясністю, діжці, з чеком;
- г) пісня, безжурний, зшити.

2. У якому рядку в усіх словах відбувається повна асиміляція?

- а) нігті, анекдот, Дніпро;
- б) дні, безкоштовний, у ющі;
- в) у річці, виріши, отчий;
- г) знання, зідити, коротший.

3. У реченні *Церква ніби зачула запах його чобіт – бо повернулася всіма головами до дверей* (М. Матіос) наявна:

- а) мовна метафора;
- б) метонімія;
- в) індивідуальна метафора;
- г) синекдоха.

4. Слова в реченні *Моя мила, ти без мила руки мила, а я їх цілував* (О. Маковей) є:

- а) антонімами;
- б) синонімами;
- в) омонімами;
- г) паронімами.

5. У словосполученнях *домашня адреса і ювілейний адрес* підкреслені слова є:

- а) паронімами;
- б) омонімами;
- в) синонімами;
- г) антонімами.

6. У реченні *Солов'єм затъохкав білий світ, а мені на серці – чорно й тужно* (Б. Олійник) підкреслені слова є синонімами:

- а) семантичними;
- б) стилістичними;
- в) семантико-стилістичними;
- г) контекстуальними.

7. У якому рядку всі слова утворено шляхом складання із суфіксацією?

- а) літописець, прадавність, хвилеріз;
- б) педучилище, першокласник, риболовля;
- в) вертихвістка, дворядний, волелюбний;
- г) всевладдя, ясно-голубий, снігопад.

8. У якому рядку всі слова утворено морфолого-синтаксичним способом творення?

- а) колишне, накладна, пернаті;
- б) Лупириба, зірвиголова, пройдисвіт;
- в) Дівчата (крамниця); Білочка (цукерка), Принцеса (салат);
- г) насамперед, натщесерце, майбутнє.

9. Визначте, які з поданих морфів можуть виконувати роль суфіксоїдів:

- а) -оїд, -скоп, -фоб, -дром, -роб, -лог;
- б) макро-, моно-, бі-, геліо-, графо-, мало-;
- в) -цид, -знавець, напів-, біо-, полі-, -тек(а);
- г) максі-, -мір, -різ, -віз, -ість, -изм.

10. У якому слові немає інтерфікса?

- а) лісосмуга;
- б) вічнозелений;
- в) кривобокий;
- г) вогнемет.

11. У якому рядку всі слова мають вільний корінь?

- а) список, місткість, охоплювати;
- б) кобзарство, необдуманий, квітникар;
- в) сучасний, звечора, читальня;
- г) визволення, провулок, малювання.

12. У якому рядку всі слова мають зв'язаний корінь?

- а) ніжка, учень, яблуко;
- б) взуття, провулок, одягтися;
- в) пташиний, неохоче, учитель;
- г) плідно, березень, перечитувати.

13. Форми ступенів порівняння прикметників правильно утворено в рядку:

- а) більш розумний, якнаймиліший, дорожчий золота, веселіший;
- б) мудріший, щонайдобріший, найбільш кращий, добріший;

- в) найсерйозніший, кращий за всіх, премудрий, гарніший;
- г) найменш залежний, розумніший за всіх, найгірший, менший.

14. НЕ всі форми числівників утворені правильно в рядку:

- а) сімомастами, вісімдесятого, семисотою, на дев'яностах;
- б) сорока, сотий, одною тисячею, шістьмастами;
- в) п'ятдесятим, п'ятдесятьма, ста двома, на однім;
- г) п'ятьма сьомими, двом третім, сімомастами, на сорока.

15. У якому рядку всі дієслова II дієвідміни?

- а) вимити, робити, варити, кричати;
- б) лежати, стояти, полоти, мити;
- в) клеїти, лежати, стояти, спати;
- г) бігти, колоти, полоти, варити.

16. Дієприслівники недоконаного виду утворюються від:

- а) основи теперішнього часу за допомогою суфіксів -ач- (-яч-), -уч- (-юч-);
- б) основи теперішнього часу за допомогою частки -ся / -сь;
- в) основи теперішнього часу за допомогою суфіксів -ши / -вши;
- г) основи теперішнього часу за допомогою суфіксів -учи (-ючи), -ачи (-ячи).

17. У якому реченні є сурядний реченнєвотвірний зв'язок?

- а) А лід хизувався згинами форм, він сам був як порцеляна (Т. Севернюк);
- б) Тебе утрачу – і сама загину (Т. Севернюк);
- в) Під літнім широченним небокраєм мене стрічають друзі і знайомі (А. Малишко);
- г) Печаль і гордість, повніть моє слово... (М. Нагнибіда).

18. Визначте рядок, у якому перераховано тільки реченнєвомодифікаційні зв'язки:

- а) узгодження, керування, прилягання, кореляція;
- б) прилягання, предикативний, сурядний, підрядний;
- в) сурядний, детермінантний, дуплексивний, напівпредикативний;
- г) сурядний, недиференційований, детермінантний, модальний.

19. Виберіть речення, у якому складений підмет виражений нерозкладним словосполученням із кількісним компонентом (числівником):

- а) Три тисячі зим на вітрах відгуло, три тисячі весен у прірву сплигло. Віків табуни як один пронесло, а мати стоїть воріженькам на зло (В. Базилевський);
- б) Сто двадцять – це ж сила народу! (із часопису);

- в) На день виїзду загін налічував осіб із сорок (із часопису);
- г) Увечері в садку до пізньої ночі слухали ми одного з степових Гомерів, що знав напам'ять багато тисяч рядків народного епосу (О. Гончар).

20. Позначте речення зі складеним дієслівним присудком:

- а) Нехай ще раз усміхнеться серце на чужині (Т. Шевченко);
- б) Не посміють її батьки на теє не згодиться, коли вона тебе кохає! (І. Карпенко-Карий);
- в) Вони налягли на ноги, давай тікати (Панас Мирний);
- г) Осінь стояла червоно-багряна, палаюча, суха (О. Гончар).

21. Виберіть складну конструкцію із підрядним та безсполучниковим зв'язком:

- а) Ті, хто пливтимуть за мною, будуть чути: над нами з радості Ангели схлипнуть (В. Китайгородська);
- б) Щоб ти, ясеню, став ще вищий, а ти, ружо, красніша, а ти, парубче, сміливіш, а ти, дівко, миліша (В. Китайгородська);
- в) Ходить вересень в селі, а літо осені питає: де поділись журавлі? (В. Китайгородська);
- г) Пливе над світом осінь, як медуза, і мокре листя падає на брук (Л. Костенко).

22. Прочитайте речення, накресліть схему і вкажіть, до якого типу складних синтаксичних конструкцій воно належить: *Чи може людина бути щасливою, якщо життя її перетвориться в бездушне споживання радощів, якщо вона не знає, який важкий, тернистий шлях веде до джерел цього потоку радощів?* (В. Сухомлинський).

- а) складнопідрядне речення із супідрядністю;
- б) складнопідрядне речення з послідовною підрядністю;
- в) складнопідрядне речення з однорідною супідрядністю і послідовною підрядністю;
- г) складнопідрядне речення з однорідною супідрядністю.

23. Укажіть безсполучникове складне речення з умовно-наслідковими відношеннями:

- а) Буде правда – прийде і віра (М. Стельмах);
- б) У відкритому бою якщо й поранено, то тебе врятують товариші (О. Гончар);
- в) Прокинувся ліс – тихий шелест пішов по ньому (Панас Мирний);
- г) Сліпці із нею зрячими були, без неї зрячі – темнота остання (Д. Павличко).

24. У якому реченні допущено пунктуаційну помилку?

- а) Старість треба приймати як дар долі, як прихід того передзим'я, коли іній паде на луки і дерева, і коли небо хилиться до гір обважнілими горизонтами зі своєю красою, зі своїми потаємними чарами... (І. Чендей);
- б) Народе мій! Чим я тобі віддячу за все, що дав мені, чого навчив? (П. Дорошко);
- в) все, що я вмію, що в серці маю, тобі, народе мій, тобі, тобі (П. Дорошко);
- г) Як заболить чуже, як запече холод, як затремтять струни твоєї душі від чуйності, – ти – людина (Л. Федорук).

25. Позначте речення, яке потребує виправлення:

- а) Тези, написані студентом, було надіслано науковому керівнику;
- б) Студент, який написав тези, надіслав їх науковому керівнику;
- в) Написавши тези, студент надіслав їх науковому керівнику;
- г) Тези, написані студентом, надіслалися науковому керівнику.

26. Календарно-обрядовими називають пісні, які:

- а) є обов'язковим елементом ритуального дійства;
- б) виконують під час обрядів згідно з календарем;
- в) виконують жінці під час жнив;
- г) передають з покоління в покоління історію народу.

27. Що молодь шукає на Івана Купала?

- а) вінки;
- б) цвіт папороті;
- в) сорочки;
- г) рушники.

28. Яку умову поставила принцеса Еліза Мертенсу з роману В. Винниченка «Сонячна машина»? Якщо він знайде зниклу корону, установить трон президента та ...:

- а) подарує їй безлюдний острів;
- б) введе її до складу правління;
- в) виконає будь-яке її бажання;
- г) залишить у таємниці її згоду.

29. Для чого Рудольф Штор із роману В. Винниченка «Сонячна машина» взяв коронку Зігфріда у принцеси Елізи?

- а) щоб продати та отримати гроші;
- б) щоб вийняти із неї діамант;

- в) щоб передати Мертенсу;
- г) щоб передати братові.

30. Поясніть, звідки в Кассандри з драматичної поеми Лесі Українки «Кассандра» пророчий дар:

- а) від Нептуна;
- б) від Долона;
- в) від Аполлона;
- г) від матері.

31. Визначте, в основу назви якого твору Лесі Українки покладено культовий обряд:

- а) «Одержима»;
- б) «Бояриня»;
- в) «Лісова пісня»;
- г) «Оргія».

32. У фрагменті «Повчання» Володимира Мономаха «Я, недостойний, дідом своїм Ярославом благословенним, славним, батьком возлюбленим і матір'ю своєю з Мономахів – названий при хрещенні Василем, руським іменем Володимир [у благочесті наставлений, дітям моїм у доброчесності домогтись успіхів бажаючи, се пишу поучення вам, улюблені,] і ради людей християнських, яких стільки уберіг з милості своєї і батьківської молитви від всіляких бід! Сидячи на саях, подумав я в душі своїй і похвалив Бога, що до сих днів мене допровадив»

використано топос:

- а) серця;
- б) світла;
- в) віри;
- г) скромності.

33. Автор понять «монументальний стиль» / «орнаментальний стиль», які застосовуються щодо стильових особливостей давньої української літератури:

- а) Михайло Грушевський;
- б) Сергій Єфремов;
- в) Іван Франко;
- г) Дмитро Чижевський.

34. Епічна героїзація центральних персонажів, які зберегли дохристиянський морально-етичний кодекс, відбувається в:

- а) «Слові о полку Ігоревім»;
- б) «Галицько-Волинському літописі»;

- в) «Києво-Печерському патерику»;
- г) «Повіданні про святих князів Бориса та Гліба».

35. Книжна поезія, вірші-травестії, сатиричне віршування, вертепна драма, творчість Григорія Сковороди характерні для літератури:

- а) національного відродження;
- б) зрілого бароко;
- в) пізнього бароко;
- г) раннього бароко.

36. Якою повістю дебютував І. Нечуй-Левицький?

- а) «Кайдашева сім'я»;
- б) «Микола Джеря»;
- в) «Князь Єремія Вишневецький»;
- г) «Дві московки».

37. Якою повістю І. Франко утверджував ідею єдності народу в боротьбі з ворогом – монголо-татарами?

- а) «Захар Беркут»;
- б) «Лель і Полель»;
- в) «Перехресні стежки»;
- г) «Великий шум».

38. Визначте, хто давав своїм творам жанрові визначення «акварель», «етюд»:

- а) О. Кобилянська;
- б) Панас Мирний;
- в) М. Коцюбинський;
- г) Леся Українка.

39. Крило Тур – персонаж із повісті:

- а) «Чорна Рада»;
- б) «Мертвецький Великдень»;
- в) «Маруся»;
- г) «Козир-дівка».

40. Автором драми «Сава Чалий» є:

- а) Кирило Тополя;
- б) Микола Костомаров;
- в) Василь Капніст;
- г) Григорій Квітка-Основ'яненко.

41. Рік викупу Тараса Шевченка з кріпацтва:

- а) 1833 р.;
- б) 1838 р.;
- в) 1840 р.;
- г) 1844 р.

42. З якого твору Т. Шевченка ці слова: «Борітеся – поборете, вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава і воля святая!»?

- а) «Наймичка»;
- б) «Іван Підкова»;
- в) «Кавказ»;
- г) «Заповіт».

43. Хто з авторів ховався за псевдонімами Арлекін, Віщий Олег, Ното, Кіндратович, Микольчик?

- а) Б. Лепкий;
- б) М. Вороний;
- в) В. Винниченко;
- г) П. Карманський.

44. Який указ забороняв видання українською мовою оригінальних творів і перекладів на території Російської імперії?

- а) Указ Валуєва;
- б) Емський указ;
- в) Указ Катерини II;
- г) Указ Петра I.

45. Миколу Хвильового в дискусії 1925–1928 рр. підтримали:

- а) футуристи;
- б) конструктивісти;
- в) неоклясики;
- г) анархісти.

46. Зина – персонаж із повісті:

- а) «Сентиментальна історія»;
- б) «Образа»;
- в) «Дівчина з ведмедиком»;
- г) «Манюня».

47. Прізвисько «Леопард» отримав:

- а) І. Костецький;
- б) Ю. Косач;
- в) В. Барка;
- г) Є. Маланюк.

48. Ігор Костецький узяв шлюб із:

- а) Еммою Андієвською;
- б) Елізабет Котмаєр;
- в) Оленою Телігою;
- г) Марією Галич.

49. У дитинстві І. Костецький кілька років мешкав у:

- а) Львові;
- б) Чернівцях;
- в) Житомирі;
- г) Вінниці.

50. Василь Стус перекладав з:

- а) німецької;
- б) арабської;
- в) португальської;
- г) японської.

Варіант 4

1. Назвіть рядок, у якому у фонетичній транскрипції потрібно позначити довгий приголосний:

- а) боротьба, сформува́ти, розв'язка, якби;
- б) життя, берешся, на квітці, осінній;
- в) літне, ясністю, діжці, з чеком;
- г) пісня, безжурний, зшити.

2. У якому рядку в усіх словах відбувається повна асиміляція?

- а) нігті, анекдот, Дніпро;
- б) дні, безкоштовний, у ющі;
- в) у річці, виріши, отчий;
- г) знання, зцідити, коротший.

3. Укажіть рядок, у якому в усіх словах наявна дисиміляція приголосних:

- а) тижня, прибічник, хто, покажчик;
- б) соняшник, вести, хто, лицар;
- в) серце, їсти, щастя, знання;
- г) мести, ніхто, задля, чесний.

4. Чергування <о>, <е> з <і> властиве:

- а) усім слов'янським мовам;
- б) лише українській мові;
- в) усім східнослов'янським мовам;
- г) українській та російській мовам.

5. Визначте рядок, у якому в усіх словах наявні наслідки I палаталізації у процесі словотворення:

- а) мішечок, робітниця, значок, рушник;
- б) заручитися, насажений, свашин, пучечок;
- в) чеський, суничний, дружина, близький;
- г) охочий, одружений, рушниця, позначити.

6. Лексика – це:

- а) синоніми, антоніми, омоніми;
- б) наука про мову;
- в) словниковий склад мови;
- г) застарілі слова.

7. Усі слова багатозначні в рядку:

- а) лінія, перо, важкий, чистий;

- б) драма, артист, аншлаґ, партер;
- в) нація, народ, рід, демоґрафія;
- г) звір, мисливець, ліс, браконьєр.

8. Знак, звукова чи графічна оболонка мовної одиниці, її форма називається:

- а) лексемою;
- б) семемою;
- в) семою;
- г) архісемою.

9. Усі слова належать до власне української лексики в рядку:

- а) син, бюджет, Бондаренко, знання;
- б) суцвіття, знедолений, матінка, хитрощі;
- в) життя, прірва, день, теніс;
- г) сонько, мачуха, батьківщина, декан.

10. Слова *корифей, деструктивний, благословенний* зі стилістичного погляду належать до:

- а) розмовної лексики;
- б) просторічної лексики;
- в) книжної лексики;
- г) міжстильової лексики.

11. Фразеологізм *і за вухом не свербить* означає:

- а) «винахідливий»;
- б) «далеко»;
- в) «байдужий»;
- г) «збентежити».

12. У якому рядку всі слова утворено лексико-синтаксичним способом творення?

- а) варенична, приголосний, полонений;
- б) сухофрукти, Перебийрука, нижчепідписаний;
- в) сивовусий, звуконаслідування, сніговій;
- г) дев'ятсот, дикоростучий, Непийвино.

13. Яке слово є зайвим за способом творення?

- а) темноволосий;
- б) піснетворець;
- в) шахово-шашковий;
- г) драмгурток.

14. У якому рядку всі прислівники зі значенням способу дії?

- а) менш, гуртом, дуже, більш;
- б) там, угорі, збоку, по-нашому;
- в) набагато, уплав, трохи, удвічі;
- г) гуртом, уплав, по-нашому, по-материнському.

15. Назвіть рядок, у якому в усіх конструкціях частки є складеними:

- а) хай би, тільки б, от би, чи не, ось;
- б) навряд чи, все ж, тільки, бодай би, хіба ж;
- в) хіба тільки, хоч би, та невже, чи ж таки, невже ж;
- г) ледве чи, еге ж, та хіба, чи ж, он.

16. Назвіть рядок, у якому всі вигуки є спонукальними:

- а) Агов! Геть! Марш! Рятуйте! Стоп!;
- б) Ау! Гвалт! На! Спасибі! Тс!;
- в) Анумо! Даруйте! Чш-ш! Годі! Овва!;
- г) Гей! Ей! Пробі! Щасливо! Тпру!

17. Виберіть речення, у якому неозначена форма дієслова виконує функцію обставини мети:

- а) Як сонячно на світі треба жить, щоб честь (не просто право!) заслужить – цей хліб, що зріс на бойовищі, їсти (Н. Тихий);
- б) Запропонували подати план роботи Павлиської школи, з тим щоб згодом опублікувати його в пресі (І. Цюпа);
- в) Нам угору йти в шуканні суті, а не скніти в теплому кублі, щоб не бути, щоб лишень не бути зайвими людьми на цій землі (О. Сенатович);
- г) Кухар набрав води в ночви і поніс до кухарського куреня готувать вечерю (І. Нечуй-Левицький).

18. Серед наведених речень знайдіть неозначено-особове:

- а) Чому квітка кульбаби вранці відкривається, а опівдні закривається? (з часопису);
- б) Із-за дальніх островів виринав місяць. Потім плів по тихих голубих потоках, одкидаючи лимонні брики (Микола Хвильовий);
- в) Заболю. Затужу, заридаю..., в собі закурличу (Б. Олійник);
- г) Коли мовчать, то, отже, цілком схвалюють (із часопису).

19. Знайдіть неповне контекстуальне речення:

- а) Із-за дальніх островів виринав місяць. Потім плів по тихих голубих потоках, одкидаючи лимонні брики (Микола Хвильовий);

- б) Цілий день було холодно (С. Скляренко);
- в) Стою. Дивлюся на дніпровські схили (Л. Костенко);
- г) Буде буря. Буйний вітер свище (С. Гординський).

20. Прочитайте речення, накресліть схему і вкажіть, до якого типу складних синтаксичних конструкцій воно належить: *Чи може людина бути щасливою, якщо життя її перетвориться в бездушне споживання радощів, якщо вона не знає, який важкий, тернистий шлях веде до джерел цього потоку радощів* (В. Сухомлинський).

- а) складнопідрядне речення із супідрядністю;
- б) складнопідрядне речення з послідовною підрядністю;
- в) складнопідрядне речення з однорідною супідрядністю і послідовною підрядністю;
- г) складнопідрядне речення з однорідною супідрядністю.

21. Укажіть безсполучникове складне речення з умовно-наслідковими відношеннями:

- а) Буде правда – прийде і віра (М. Стельмах);
- б) У відкритому бою якщо й поранено, то тебе врятують товариші (О. Гончар);
- в) Прокинувся ліс – тихий шелест пішов по ньому (Панас Мирний);
- г) Сліпці із нею зрячими були, без неї зрячі – темнота остання (Д. Павличко).

22. У якому реченні допущено пунктуаційну помилку?

- а) Старість треба приймати як дар долі, як прихід того передзим'я, коли іній паде на луки і дерева, і коли небо хилиться до гір обважнілими горизонтами зі своєю красою, зі своїми потаємними чарами... (І. Чендей);
- б) Народе мій! Чим я тобі віддячу за все, що дав мені, чого навчив? (П. Дорошко);
- в) Все, що я вмію, що в серці маю, тобі, народе мій, тобі, тобі (П. Дорошко);
- г) Як заболить чуже, як запече холод, як затремтять струни твоєї душі від чуйності, – ти – людина (Л. Федорук).

23. Позначте рядок, у якому всі вислови відповідають нормам культури мовлення:

- а) замовити товар, у будь-який день, вибачте мені, бувший у користуванні;
- б) укладати договір, їх будинок, протягом місяця, щодо цього;
- в) брати участь, прийняти міри, принаймні, запобігти руйнуванню;
- г) подорожувати європейськими країнами, відповіді збігаються, відповідно до угоди, давно знати один одного.

24. Система словесної інструментовки зі вживанням однакових або схожих звуків, завдяки яким створюються певні звукові образи, дуже близькі до тих, що сприймаються на слух у реальному житті, – це:

- а) звукові повтори;
- б) фонетичні фігури;
- в) алітерація;
- г) монафон.

25. Позначте рядок, у якому всі вислови відповідають нормам культури мовлення:

- а) зраджувати принципи, навчатися малюванню, наслідувати відому актрису, підбивати підсумки;
- б) запобігти хворобі, наводити приклад, приїхав вісім років назад, проблема полягає;
- в) наступна зупинка, зазнати поразки, здобути перемогу, ставити за мету;
- г) слідувати звичаям, завдати удару, Ви праві, мати гарний вигляд.

26. Скільки відомо циклів календарно-обрядових пісень?

- а) 3 цикли;
- б) 2 цикли;
- в) 4 цикли;
- г) не відомо.

27. У календарно-обрядовій пісні є рядки:

- а) «Чи не той то хміль, / Що коло тичин в'ється...»;
- б) «Віють вітри, віють буйні, / Аж дерева гнуться...»;
- в) «Де матінка плаче, / Там Дунай розлився...»;
- г) «Ой на Івана, та й на Купала / Там дівчинонька квіти збирала...».

28. Автор твору:

*Мене ради на радість богом міру данна
Анна во дар бо ім'я мі обрадованна,
Анна дар і мні сін мира данна,
Анна пита мя я мати панна.
Знай всяк, аз в небі єсм чиста нива,
А відай там я мати а діва.
Знай о [нас в] небі, чистая ниво,
[О відай] тамо мати а діво.
Тебі силной все небо отверзеса само,
О мати великая аки лев і тамо.
Аки лев і тамо о мати велика*

*Аки Лот о мати і тамо толика
Лот – з святих чина, ти – з святійших лика.
Марія в небі і по смерті жива,
А відай тамо то мати а діва...
Аще би і під морем могл люд пребивати
І тамо відом Ісус ім, о діво мати.
Од гроба Климентія мощно то познати...*

- а) Герасим Смотрицький;
- б) Касіян Сакович;
- в) Кирило Транквіліон Ставровецький;
- г) Іван Величковський.

29. Автор твору:

«На похиленому над водою дубі сидів Орел, а поблизу Черепаха своїй братії проповідувала таке:

– Хай йому грець – отому літанню... Небіжка наша прабаба – дай їй, Боже, Царство небесне – навіки згинула, як видно в історіях, через те, що сеї проклятої науки почала було в Орла навчатися. Сам сатана її вигидав...

– Слухай, ти, дурепо! – перервав її проповідь Орел. – Не через те загинула премудра твоя прабаба, що літала, а тому, що взялася за се не за природою, а літання завжди не гірше за повзання.

Сила

Славолюбство і ласійство багатьох потягнули у стан, геть природі їхній супротивний. І то їм шкідливіше буває, що стан поважніший; і вельми небагатьох мати народила, наприклад, для філософії, для ангельського життя»:

- а) Митрофан Довгалевський;
- б) Лазар Баранович;
- в) Григорій Сковорода;
- г) Іван Некрашевич.

30. Автор монографії «Ловитва невловного птаха: життя Григорія Сквороди»:

- а) Оксана Сліпушко;
- б) Леонід Ушкалов;
- в) Віра Сулима;
- г) Геннадій Нога.

31. Перші три частини «Енеїди» І. Котляревського були видані:

- а) у 1796 р.;
- б) у 1797 р.;

- в) у 1798 р.;
- г) у 1799 р.

32. Окрім «Енеїди», І. Котляревський є також автором:

- а) двох романів;
- б) двох драматичних творів;
- в) трьох поетичних збірок;
- г) збірки дорожніх есеїв «Подорожуючи Полтавщиною».

33. До Харківської школи поетів-романтиків належав:

- а) Тарас Шевченко;
- б) Тимко Падура;
- в) Яків Головацький;
- г) Михайло Петренко.

34. Автором повісті «Маруся» є:

- а) Микола Костомаров;
- б) Пантелеймон Куліш;
- в) Євген Гребінка;
- г) Григорій Квітка-Основ'яненко.

**35. Визначте, хто одержав землю від Івоніки Федорчука в повісті О. Ко-
билянської «Земля»:**

- а) Сава;
- б) Анна;
- в) незнайомий;
- г) син Анни.

36. Рік викупу Тараса Шевченка з кріпацтва:

- а) 1833 р.;
- б) 1838 р.;
- в) 1840 р.;
- г) 1844 р.

37. Хто з рідних найчастіше підтримував Лесю Українку?

- а) мати;
- б) батько;
- в) брат;
- г) чоловік.

38. Коли було підписано Емський указ?

- а) 1876 р.;
- б) 1838 р.;
- в) 1867 р.;
- г) 1857 р.

39. Назвіть твір І. Нечуя-Левицького, у якому зображені українець Дашкович і росіянин Воздвиженський:

- а) «Хмари»;
- б) «Дві московки»;
- в) «Над Чорним морем»;
- г) «Причепа».

40. Якою повістю дебютував І. Нечуй-Левицький?

- а) «Кайдашева сім'я»;
- б) «Микола Джеря»;
- в) «Князь Єремія Вишневецький»;
- г) «Дві московки».

41. Якою повістю І. Франко утверджував ідею єдності народу в боротьбі з ворогом – монголо-татарами?

- а) «Захар Беркут»;
- б) «Лель і Полель»;
- в) «Перехресні стежки»;
- г) «Великий шум».

42. Миколу Хвильового в дискусії 1925–1928 рр. підтримали:

- а) конструктивісти;
- б) спіралісти;
- в) неоклясики;
- г) комуністи.

43. 6 січня 1898 р. в селищі Дебальцеве народився:

- а) Микола Хвильовий;
- б) В. Сосюра;
- в) А. Казка;
- г) Гео Шкурупій.

44. Збірник «Зустріч на перехресній станції» містить розмову й твори:

- а) Ф. Лопатинського;
- б) О. Влизька;

- в) І. Маловічка;
- г) М. Бажана.

45. Вірш *«у фабриках заводах майстернях / мої машини і механізми / розуму / слова вироблюють / фарфорові і залізні / автомобілі і танки»* **входить до поетичної збірки:**

- а) «П'єро кохає»;
- б) «Камена»;
- в) «Психетози»;
- г) «Дерзання».

46. Мотив «запаху слова» є провідним у:

- а) «Мамутових бивнях»;
- б) «Подвійному колі»;
- в) «Червоному романі»;
- г) «Арабесках».

47. У дитинстві І. Костецький кілька років мешкав:

- а) у Львові;
- б) у Чернівцях;
- в) у Житомирі;
- г) у Вінниці.

48. Літературна дискусія 1925–1928 рр. почалася зі статей:

- а) «Про сатану в бочці...»;
- б) «Московські задрипанки»;
- в) «Наші літературознавці і полемісти»;
- г) «Думки проти течії».

49. Ігор Костецький узяв шлюб із:

- а) Еммою Андіївською;
- б) Елізабет Котмаєр;
- в) Оленою Телігою;
- г) Марією Галич.

50. Прізвисько «Леопард» отримав:

- а) І. Костецький;
- б) Ю. Косач;
- в) В. Барка;
- г) Є. Маланюк.

КЛЮЧІ ДО ТРЕНУВАЛЬНИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Варіант 1

1) б	11) в	21) г	31) в	41) б
2) в	12) г	22) в	32) в	42) г
3) в	13) а	23) б	33) б	43) а
4) в	14) б	24) в	34) в	44) в
5) а	15) в	25) а	35) б	45) в
6) в	16) в	26) а	36) б	46) а
7) в	17) г	27) в	37) г	47) в
8) б	18) г	28) в	38) б	48) б
9) в	19) б	29) г	39) б	49) а
10) б	20) а	30) а	40) а	50) в

Варіант 2

1) б	11) б	21) б	31) а	41) в
2) б	12) в	22) а	32) б	42) а
3) б	13) в	23) в	33) а	43) б
4) в	14) б	24) г	34) б	44) г
5) а	15) б	25) в	35) в	45) в
6) г	16) в	26) б	36) в	46) б
7) а	17) а	27) г	37) б	47) в
8) в	18) г	28) в	38) г	48) а
9) а	19) б	29) а	39) б	49) в
10) б	20) в	30) в	40) г	50) в

Варіант 3

1) б	11) б	21) а	31) г	41) б
2) в	12) б	22) в	32) г	42) в
3) б	13) г	23) а	33) г	43) б
4) в	14) а	24) а	34) а	44) б
5) а	15) в	25) г	35) в	45) в
6) г	16) г	26) б	36) г	46) в
7) в	17) б	27) б	37) а	47) а
8) а	18) в	28) г	38) в	48) б
9) а	19) а	29) б	39) а	49) г
10) б	20) б	30) в	40) б	50) а

Варіант 4

1) б	11) б	21) а	31) в	41) а
2) в	12) г	22) а	32) б	42) в
3) б	13) г	23) г	33) г	43) б
4) б	14) г	24) б	34) г	44) г
5) б	15) в	25) в	35) г	45) в
6) б	16) а	26) в	36) б	46) г
7) а	17) г	27) г	37) б	47) б
8) а	18) г	28) г	38) а	48) а
9) б	19) а	29) в	39) а	49) а
10) а	20) в	30) б	40) г	50) в

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

ДЖЕРЕЛА МОВОЗНАВЧОГО СПРЯМУВАННЯ

Основні джерела

1. Аксьонова І. О. Функційно-стильові особливості синтаксичних конкретизаторів в українських засобах масової комунікації. *Лінгвістичні студії*: зб. наук. праць. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. Вип. 36. С. 39–44.
2. Архангельська А. М. *Femina signata*. Українська жінка у слові й словнику: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 444 с.
3. Бабенко В. Прикладні аспекти вивчення теми «Українська фоностилістика» у ЗВО. *Українська мова і література в школах України*. 2018. № 10. С. 19–21.
4. Бабій І. М., Вільчинська Т. П. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і доповн. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2016. 184 с.
5. Бабій І. М., Свистун Н. О. Синтаксис складного речення і пунктуація. Самостійна та індивідуальна робота (для очного і дистанційного навчання): навч.-метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2024. 200 с.
6. Баган М. П., Гмиря Л. В. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: навч.-метод. посіб. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. 87 с.
7. Берегова Г., Предместніков О. Культура мовлення у системі професійної підготовки молоді: монографія. Херсон: Олді-плюс, 2021. 272 с.
8. Бігусяк М. В. Українська діалектологія: курс лекцій. Івано-Франківськ, 2016. 44 с.
9. Важеніна О. Г., Бортун К. О. Сучасна українська мова: Морфеміка. Слово-твор (матеріали для самостійної роботи студентів): практикум. Вінниця, 2019. 80 с.
10. Вакарюк Л. О., Панцьо С. Є. Український словотвір у термінах: словник-довідник. Тернопіль: Джура, 2017. 259 с.
11. Вашуленко М. С. Нормативне наголошування слів – важлива ознака літературного мовлення. *Початкова школа*. 2015. № 1. С. 17–21.
12. Видайчук Т. Л., Русаченко Н. П. Робоча програма дисципліни «Українська діалектологія» для студентів за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (українська мова та література). 2016. 38 с.
13. Вінтонів М., Сегін Л., Вінтонів Т. Синтаксис української мови: посібник. Вінниця: ДонНУ, 2016. 151 с.
14. Вплив суспільних змін на розвиток української мови: монографія / відп. ред. Є. А. Карпіловська. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 444 с.
15. Гарбар І. В., Гарбар А. І. Культура мовлення: навч. посіб. Миколаїв: НУК, 2023. 228 с.

16. Гончаров Г., Карпець Л. Риторика і культура мови: навч. посіб. Харків: Вид. Панов А. М. 2018. 179 с.
17. Глуховцева К. Д. Складні питання сучасної української літературної мови. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія: навч. посіб. для здобувачів освітніх ступенів «бакалавр», «магістр». Вид. 2-ге. Старобільськ: ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2021. 265 с.
18. Гонца І. С., Розгон В. В. Сучасна українська літературна мова: навч.-метод. посіб. для дистанційного навчання. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 262 с.
19. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Вид. 2-ге, доп. Київ: КММ, 2019. 208 с.
20. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / за ред. К. Г. Городенської. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
21. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / авт.: І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова; за ред. К. Г. Городенської. Київ, 2017.
22. Гримашевич Г. І. Морфемологія та дериватологія (курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти). Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2023. 156 с.
23. Друль О. Р. Адескриптивна прескрипція: (про чергування у/в. *Українська мова та література*. 2016. № 5/6. С. 10–19.
24. Загнітко А. П. Теорія лінгвоперсонології. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2017.
25. Задорожний В. Акцентологічний аспект в етимологічних студіях. *Дивослово (Українська мова й література в навчальних закладах)*. 2018. № 4. С. 48–51.
26. Зубков М. Норми та культура української мови за оновленим правописом. Ділове мовлення: посіб., 2-ге вид., доп. і змін. Київ: Арій, 2019. 607 с.
27. Культура української мови та практична стилістика: збірник вправ / Н. В. Кавера, Л. Г. Погиба, Л. М. Голіченко, І. В. Житар. Київ: Кондор, 2015. 202 с.
28. Калюжна О. Іншомовна лексика в сучасній українській літературній мові. *Українська мова та література*. 2015. № 2. С. 34–38.
29. Сучасна українська літературна мова / С. О. Караман, О. В. Караман, М. Я. Плющ та ін.; за ред. С. О. Карамана. Київ: Літера, 2021. 560 с.
30. Кобченко Н. Система подвійних синтаксичних зв'язків у граматичному ладі сучасної української мови: монографія. Київ: ВД «Освіта Україна», 2018. 514 с.
31. Клещова О. Культура мовлення і стилістика: модульний контроль: навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 014.01 Середня освіта. Українська мова і література, 014.01 Середня освіта. Українська мова і література. Мова і література (англійська). Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 110 с.

32. Кислюк Л. П. Сучасна українська словотвірна номінація: ресурси та тенденції розвитку: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 424 с.
33. Кобченко Н. В. Система подвійних синтаксичних зв'язків у граматичному ладі сучасної української мови: монографія. Київ: ВД «Освіта України», 2018. 514 с.
34. Коваль Л. М. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові: монографія. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 316 с.
35. Козелко І. Терміни на означення категорій іменника у граматичних працях 20–30-х рр. кінця ХІХ – початку ХХ ст. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»*. 2015. № 817. С. 22–27.
36. Козловська Д. В., Домрачева І. Р., Бортун К. О. Морфологія: методичні рекомендації для студентів освітніх програм «Українська мова та література», «Прикладна лінгвістика». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 41 с.
37. Кузьменко Н. «Для одного народу – одна літературна мова й вимова, один правопис!»: до 135-річчя від дня народження Івана Огієнка. *Українська мова і література в школах України*. 2017. № 1. С. 4–7.
38. Культура мови: від теорії до практики: монографія / за ред. Л. Струганець. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2016. 215 с.
39. Культура української мови та практична стилістика / Л. Г. Погиба, Л. М. Голіченко, Н. В. Кавера, І. В. Житар: збірник вправ. Київ: Кондор, 2015. 202 с.
40. Кутня Г. Українська пунктуація: методичні рекомендації та завдання. Львів: ЛНУ, 2024. 72 с.
41. Костусяк Н. М. Морфеміка, словотвір, морфологія української мови: методичні рекомендації. Луцьк: Надстир'я. 2022. 80 с.
42. Кравцова І., Шпачук Л. Основи культури і техніки мовлення: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Кривий Ріг: Вид. Роман Козлов, 2014. 262 с.
43. Лаврінець О., Симонова К., Ярошевич І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ: ВД «Кисво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
44. Масицька Т. Типологія семантико-синтаксичних реченнєвих залежностей: монографія. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2016. 416 с.
45. Межов О. Однорідність як семантико-синтаксична категорія речення в сучасній лінгвістиці. *Лінгвістичні студії: зб. наук. праць*. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. Вип. 35. С. 66–72.
46. Межов О. Г. Навчально-методичні матеріали до курсу «Морфеміка, словотвір, морфологія української мови» для підготовки бакалавра спеціальності 014 Середня освіта, освітньої програми Польська мова; спеціальності 035 Філологія, освітньої програми Мова та література (польська). Переклад. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 56 с.

47. Мельник І. А. Фонетика і лексикологія української мови: навч.-метод. матеріали для студентів. Луцьк: Надстир'я, 2020. 100 с.
48. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Практичний курс української мови (Морфеміка та словотвір)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня очної а заочної форм навчання зі спеціальності 035 Філологія / уклад. Н. Ф. Стаховська. Кам'янське: ДДТУ, 2020. 20 с.
49. Микитюк О. Культура мовлення: особливості, завдання, цікавинки: навч. посіб. 2-ге вид., зі змін. та допов. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2017. 234 с.
50. Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. Львів: Львівська політехніка, 2020. 440 с.
51. Митько Н. А. Використання творів В. Стуса на заняттях з лексикології української мови: дидактичне наповнення завдань і прийоми їхньої реалізації. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство): зб. наук. праць.* Вінниця: ТОВ «Фірма Планер», 2018. Вип. 26. С. 33–40.
52. Митько Н. А. Вивчення парадигматичних відношень у лексиці: матеріали для самостійної роботи з лексикології. *Методичні студії: зб. наук.-метод. праць.* Вінниця: ДонНУ, 2016. Вип. 5. С. 175–185.
53. Митько Н. А. Контрольно-коригувальна діяльність викладача у формуванні мовленнєвих навичок студентів. *Методичні студії: зб. наук.-метод. праць.* Вінниця: Нілан-ЛТД, 2015. Вип. 4. С. 48–59.
54. Митько Н. А. Сучасна українська мова. Лексикологія. Матеріали для практичних занять: навч.-метод. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 64 с.
55. Мінчак Г. Б. Фонетика і фонологія сучасної української літературної мови в таблицях і схемах: навч. посіб. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. 131 с.
56. Нелюба А., Редько Є. Лексико-словотвірні інновації (2015–2016): словник / заг. ред. А. Нелюби. Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2017. 204 с.
57. Нестеренко Н., Костенко А. Діалектна лексика роману Марії Матіос «Солодка Даруся» як яскравий маркер мови художнього твору. *Українська мова і література в школах України.* 2019. № 4. С. 21–24.
58. Островська Л. Теоретичні проблеми синтаксису сучасної української мови: навч. посіб. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2022. 240 с.
59. Плющ М. Я. Граматика української мови: у 2 ч.: підруч. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл. Київ: Вища школа, 2015. Ч. 1: Морфеміка. Словотвір. Морфологія. 2015. 288 с.
60. Познанська В. Д. Лексикологія сучасної української мови: навч. посіб. Вид. 2-е. Вінниця: ДонНУ, 2016. 122 с.
61. Познанська В. Д. Фонетика сучасної української мови: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ, 2015. 117 с.

62. Пономаренко С. С. Сучасна українська мова: Морфеміка. Дериватологія. Морфонологія: навч. посіб. / відп. ред. О. В. Крутоголова. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 300 с.
63. Пономарів О. Українське слово для всіх і для кожного. Вид. 2-ге. Київ: Либідь, 2017. 359 с.
64. Попович А. С. Методика навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури в закладах вищої освіти: монографія. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин Я. І., 2018. 376 с.
65. Прискока О. В. Формування і розвиток української історичної лексикології в загальнослов'янському контексті. *Мовознавство*. 2018. № 2. С. 16–27.
66. Райська Л. Г. Морфеміка. Словотвір: Опорні конспекти: навч.-метод. посіб. для студентів вищих педагогічних навчальних закладів спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта. Чернігів: ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка, 2017. 28 с.
67. Розумний А. Звучання і значення слів не випадкове. *Українська мова та література*. 2016. № 21/22. С. 6–7.
68. Семашко Т. Ф. Практична стилістика і культура мовлення: навч. посіб. для студентів філологічних спеціальностей. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. 256 с.
69. Синтаксис української мови: метод. рекомендації / уклад. О. В. Дуденко. Умань: ВПЦ «Візаві», 2016. 68 с.
70. Синтаксис української мови: хрестоматія: у 2 ч. / упоряд.: А. Мойсієнко, В. Чумак, С. Шевель. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. Ч. 1. 559 с.; Ч. 2. 326 с.
71. Скобочкіна Н. І. Морфолого-семантичний принцип правопису і формотвірна структура прізвищ в українській мові: мовознавчі студії. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2018. № 30. С. 7–10.
72. Степаненко М. І. Лексична і граматична реалізація предикатів кількості в українській мові: монографія. Полтава: ПП «Дивосвіт», 2018. 318 с.
73. Співвідношення семантики і структури в системі мовних одиниць: монографія / М. І. Степаненко, Л. Ф. Українець, Т. І. Ніколашина, І. Г. Павлова та ін. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2018. 390 с.
74. Стилiстика української мови. Короткий словник термiнiв / уклад. В. Грещук. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 82 с.
75. Стилiстика української мови (Теоретичні основи стилістики. Художньо-виразові засоби мовлення): навч.-метод. посіб. для студентів-філологів закладів вищої освіти / уклад. І. І. Коломієць. МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань: Візаві, 2019. 240 с.

76. Стилїстика української мови: навч.-метод. посіб. / упоряд.: А. С. Попович, Л. М. Марчук; за ред. А. С. Попович. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. 172 с.
77. Стишов О., Кухтик М. Семантичні модифікації англїцизмів у текстах українських друкованих видань. *Українська мова і література в школах України*. 2019. № 6. С. 7–13.
78. Сучасна українська літературна мова. Вправи і завдання / за ред. Г. М. Вокальчук, В. М. Мойсїєнка. Київ: Академія, 2016. 224 с.
79. Сучасна українська мова (лексикологія, фразеологія, лексикографія): навч.-метод. посіб. / уклад. З. О. Валюх, В. П. Заскалета. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. 88 с.
80. Сучасна українська літературна мова: підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Рїзун, Л. Ю. Шевченко та ін.; за ред. О. Д. Пономарева. Київ: Либїдь, 2017. 400 с.
81. Сучасна українська літературна мова. Морфемїка. Словотвір. Морфологія / О. Лаврїнець, К. Симонова, І. Ярошевич. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
82. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для студентів-філологів вищих навчальних закладів освітнього ступеня «бакалавр» / уклад. В. В. Розгон. Умань: ВПЦ «Вїзавї», 2017. 78 с.
83. Сучасна українська літературна мова: підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Рїзун, Л. Ю. Шевченко та ін.; за ред. О. Д. Пономарева. Київ: Либїдь, 2017. 400 с.
84. Тараненко О. О. Актуалїзовані моделі в системі словотворення сучасної української мови (кін. ХХ–ХХІ ст.): монографія. Київ: Видавничий дїм Дмитра Бураго, 2015. 248 с.
85. Теорія і практика культури мови: курс лекцій: для здобувачів першого (бакалаврського) рївня вищої освіти галузі знань 01 Освіта. Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта / уклад.: І. В. Голубовська, В. Ю. Підгурська, К. В. Гарашук. Житомир, 2024. 70 с.
86. Ткачук М. Дїалектна норма і нормативна лексикографїчна практика. *Українська мова*. 2018. № 3. С. 54–66.
87. Холодїон О. М. Семантична варїативнїсть дїєслївної лексики в схїдно-полїському дїалекті: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Київ, 2017. 20 с.
88. Ципердюк О. П. Словотвірна парадигма в системі комплексних словотвірних одиниць: спецсеїнар. Івано-Франківськ: Лілея, 2019. 112 с.
89. Шабат-Савка С. Т., Антофїйчук А. М., Теслїцька Г. І. Односкладні речення в сучасній українській мові: навч.-метод. посіб. Чернівці: Чернївецький національний університет імені Юрїя Федьковича, 2021. 124 с.
90. Шрамко Р. Ізофункційні парадигми в системі предикатів стану в українській мові: монографія. Полтава: ПП «Астрая», 2017. 284 с.

91. Шульжук Н. В. Стилїстика сучасної української літературної мови: навч. посіб. для учнів ліцеїв та гімназій. Рівне–Острого: Національний університет «Острозька академія», 2019. 174 с.

92. Яковенко Т. Уподібнення та спрощення приголосних звуків: українська мова для студентів I курсу. *Українська мова і література в школах України*. 2015. № 4. С. 51–54; № 6. С. 32–39.

93. Ahmed Saif Abdulmughni. Stylistics, Literary Criticism, Linguistics and Discourse Analysis. *International Journal of English Linguistics*. Vol. 9, № 2. 2019. P. 412–427.

Додаткові джерела

1. Архангельська А. *Femina cognita*. Українська жінка у слові й словнику. Київ, 2019. 444 с.

2. Бондаренко Н. Опрацювання морфологічних норм української мови на засадах компетентнісного підходу. *Українська мова і література в школі*. 2019. № 2. С. 2–6.

3. Вашуленко М. Нормативне наголошування слів – важлива ознака літературного мовлення. *Початкова школа*. 2015. № 1. С. 17–21.

4. Вплив суспільних змін на розвиток української мови: монографія / Є. А. Карпіловська, Л. П. Кислюк, Н. Ф. Клименко, В. І. Критська, Т. К. Пуздирева, Ю. В. Романюк; за ред. Є. А. Карпіловської. Київ, 2017. 444 с.

5. Груздьова О. «Не бійтесь заглядати у словник...»: сценарій вікторини *Українська мова і література в школах України*. 2018. № 2. С. 54–58.

6. Друль О. Адескриптивна прескрипція: (про чергування у/в. *Українська мова та література*). 2016. Березень, № 5/6. С. 10–19.

7. Звучання і значення слів не випадкове / підгот. А. Розумний. *Українська мова та література*. 2016. Листопад, № 21/22. С. 6–7.

8. Ігнатюк Т. Правильно вживаємо безособові дієслівні форми на -но, -то. *Діловодство та документообіг: спеціалізований журнал*. 2016. № 12. С. 48–50.

9. Калюжна О. Іншомовна лексика в сучасній українській літературній мові. *Українська мова та література*. 2015. Січень, № 2. С. 34–38.

10. Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П., Клименко Н. Ф. Система та структура української мови у функціонально-стильовому вимірі: монографія / відп. ред. Є. А. Карпіловська. Київ: Інститут української мови НАН України, 2024. 351 с.

11. Кислюк Л. П. Сучасна українська словотвірна номінація: ресурси та тенденції розвитку. Київ, 2017. 424 с.

12. Козелко І. Терміни на означення категорій іменника у граматичних працях 20–30-х рр. кінця XIX – початку XX ст. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2015. № 817. С. 22–27.

13. Колібаба Л. Актуалізовані сполучники української мови в текстах різних функціональних стилів. *Українська мова*. 2017. № 2. С. 49–61.
14. Малевич Л. Термінологічна варіантність на сучасному етапі: теоретичні і прикладні виміри. *Українська мова*. 2018. № 1. С. 100–111.
15. Медик В. Морфологія. Орфографія. Загальна характеристика частин мови. *Українська мова і література в школі*. 2019. № 4. С. 25–28.
16. Мельник І. А. Фонетика і лексикологія української мови: навч.-метод. матеріали для студентів. Луцьк: Надстир'я, 2020. 100 с.
17. Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. Львів: Львівська політехніка, 2020. 440 с.
18. Нестеренко Н., Костенко А. Діалектна лексика роману Марії Матіос «Солодка Даруся» як яскравий маркер мови художнього твору *Українська мова і література в школах України*. 2019. № 4. С. 21–24.
19. Онищенко О. Лексико-фразеологічні ресурси української мови як орієнтир вибору комунікативних стратегій переговорів та інтерв'ю у військовому дискурсі. *Українська мова і література в школах України*. 2017. № 7/8. С. 79–83.
20. Остратюк Н. Структура лексико-семантичної групи дієслів відчуття в сучасній українській мові. *Наукові записки. Серія: Філологія (мовознавство)*: зб. наук. пр. 2018. Вип. 26. С. 90–98.
21. Радченко А. Формування орфоепічної компетентності майбутніх учителів української мови: прикладний аспект. *Українська мова і література в школах України*. 2016. № 4. С. 34–37.
22. Романюк Ю. Словозмінні класи дієслів у сучасній українській мові. *Українська мова*. 2017. № 2. С. 75–83.
23. Семеренко Г. В. Історія суфіксального творення іменників із демінутивним і гіпокористичним значеннями в українській мові. Київ, Запоріжжя, 2020. 377 с.
24. Сербенська О. Голос і звуки рідної мови. Київ: Априорі, 2020. 430 с.
25. Ситар Г. Синтаксичні фразеологізми в розрізі конструкційної граматики: монографія / наук. і відп. ред. А. П. Загнітко. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 458 с.
26. Степаненко М., Лукаш Н. Лексична і граматична реалізація предикатів кількості в українській мові: монографія. Полтава: ПП «Дивосвіт», 2018. 318 с.
27. Стишов О., Кухтик М. Семантичні модифікації англіцизмів у текстах українських друкованих видань. *Українська мова і література в школах України*. 2019. № 6. С. 7–13.
28. Тараненко О. О. Нові явища у фонетиці сучасної української мови (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). *Мовознавство*. 2016. № 2. С. 15–44.

29. Тараненко О. О. Словники української мови в діяльності Академії наук. *Народна творчість та етнологія*. 2018. № 4. С. 5–14.
30. Ткачук М. Діалектна норма і нормативна лексикографічна практика. *Українська мова*. 2018. № 3. С. 54–66.
31. Томіленко Л. Розвиток семантичної структури українського дієслова (на матеріалі I–V томів Словника української мови в 20 томах). *Мандрівець*. 2016. № 1. С. 86–89.
32. Шрамко Р., Степаненко М. Ізофункційні парадигми в системі предикатів стану в українській мові: монографія. Полтава: ПП «Аструя», 2017. 284 с.

Основні джерела

1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ ст. / упоряд. В. Агеєва. Київ: Смолоскип, 2016. 904 с.
2. Боронь О. В. Поет і його проза: генеза, семантика і рецепція Шевченкової творчості: зб. ст. Київ: Критика, 2015. 344 с.
3. Забужко О. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу. Київ: Комора, 2017. 304 с.
4. Історія української літератури: у 12 томах / Інститут літератури імені Тараса Шевченка НАН України. Том 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9. Київ: Наукова думка, 2014–2024.
5. Історія української літератури ХІХ ст.: у 2 кн.: підручник / за ред. акад. М. Г. Жулинського. Кн. 1. Київ: Либідь, 2005. 656 с.; Кн. 2. Київ: Либідь, 2006. 712 с.
6. Історія української літератури ХІХ ст. (70–90-ті рр.): у 2 кн.: підруч. / О. Д. Гнідан, Л. С. Дем'янівська, С. С. Кіраль та ін. Київ, 2003. Кн. 1. 575 с.
7. Історія української літератури: методичні рекомендації / уклад. Н. М. Урсані, М. А. Реутова, В. А. Просалова, О. Є. Соловей, О. В. Пуніна. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 172 с.
8. Калантаєвська Г. П. Українська література ХІХ ст.: навч. посіб. Суми: Сумський державний університет, 2016. 237 с.
9. Ковалів Ю. І. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст.: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2015. Т. 4. У сподіваннях і трагічних зламах. 576 с. (серія АМ).
10. Ковалів Ю. І. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст. у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2017. Т. 5. У сподіваннях і трагічних зламах. 544 с. (серія АМ).
11. Кузьменко О. Драматичне буття людини в українському фольклорі: концептуальні форми вираження (період Першої та Другої світових воєн). Львів, 2018. 728 с.
12. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917–1933. Київ: Смолоскип, 2015. 984 с.
13. Мельник Я. І остатня часть дороги. Іван Франко в 1908–1916 рр.. Вид. 2-ге, випр. і доп. Дрогобич: Коло, 2016. 440 с.
14. Міфи та легенди українців / уклад. Ю. Винничук. Харків: Фоліо, 2017. 219 с.
15. Народна творчість та етнографія (архів матеріалів). URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/nte/index.html
16. Нахлік Є. К. Виражі Франкового духу: Світогляд. Ідеологія. Література. Київ: Наукова думка, 2019. 638 с.

17. Просалова В. А. В оптиці – Шевченко: поетична інтерпретація постаті чи спроби ревізії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Філологія»*. 2019. № 39. Т. 1. С. 52–55.
18. Просалова В. А. Історія української літератури (межа століть). *Історія української літератури: методичні рекомендації*. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. С. 58–83.
19. Просалова В. А. Міфологема в поезиці художнього твору: варіативні й інваріантні складники. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Філологія»*. Одеса, 2022. № 56. С. 210–213.
20. Просалова В. А. Роман Олекси Стороженка «Марко Проклятий» на тлі готичної традиції. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. Кропивницький, 2023. Вип. 3(206). С. 121–127.
21. Просалова В. А. Хронотоп табору в художньому осмисленні представників Празької літературної школи. *Київські полоністичні студії: мат. міжнар. наук. конф. (м. Київ, 23–25 травня 2018 р.) / відп. ред. Р. Радишевський. Т. XXXV*. Київ: Талком, 2019. С. 290–296.
22. Пуніна О. Людина без шкіри. Психотип Василя Стуса: розвідка-нарис. Брустури: Дискурсус, 2022. 160 с.
23. Соловей Е. Невпізнаний гість: Доля і спадщина Володимира Свідзінського. Київ: Наук. думка, 2016. 240 с.
24. Соловей О. Микола Хвильовий та дискурс модернізму в українській прозі 20-х рр. *Українська літературна критика XX ст.: Антологія. Т. 2, кн. 2 / упоряд. та авт. прим. і комент. Тарас Головань*. Київ: Наукова думка, 2017. С. 419–427.
25. Соловей О. Між авангардом і гуманізмом: До розуміння поезії Миколи Хвильового [Передмова]. *Хвильовий М. Повне зібрання творів у п'яти томах*. Київ: Смолоскип, 2018. Т. 1. Поезія. С. 31–55.
26. Соловей О. Паноптикум Миколи Хвильового (Зі спостережень над новелою «Я (Романтика)»). *Актуальні проблеми української літератури і фольклору: наук. збірник*. Вип. 26. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. С. 175–186.
27. Соловей О. Проблема відчуження у новелі Ігоря Костецького «Шість ліхтарів і сьомий місяць». *Літературні контексти XX ст.: Ігор Костецький і доба: зб. наук. пр.* Вип. 7. Вінниця: ТОВ «Твори», 2021. С. 209–229.
28. Стех М. Р. Есеїстика у пошуках джерел. Київ: «Пенмен», 2016. 744 с.
29. Стус Д. Василь Стус: Життя як творчість. 4-те вид. Київ: Дух і Літера, 2017. 384 с.
30. Тарнавський М. Нечуваний Нечуй. Реалізм в українській літературі / авториз. пер. з англ. Я. Стріхи. Київ: Лаурис; Торонто: Наук. т-во ім. Тараса Шевченка в Канаді, 2016. 288 с.

31. Ткачук М. П. Художній світ творів Івана Франка: навч. посіб. Тернопіль: Астон, 2016. 132 с.
32. Ушкалов Л. Ловитва невловного птаха: життя Григорія Сковороди. Вид. 2-ге. Київ: Дух і Літера, 2017. 368 с.
33. Ушкалов Л. Філософія свободи Григорія Сковороди. Харків: Фоліо, 2024. 238 с.
34. Шевченківська енциклопедія: Літературні твори / редкол.: М. Жулинський. Київ: Імекс-ЛТД, 2016. 896 с.

Додаткові джерела

1. Грицак Я. Пророк у своїй Вітчизні. Франко та його спільнота. Харків: Фоліо, 2024. 800 с.
2. Єсипенко Д. Повісті Бориса Грінченка «Серед тихої ночі» та «Під тихими вербами»: історія текстів і тексти в історії. Київ: Наукова думка, 2015. 160 с.
3. Кузнецов Ю. Михайло Коцюбинський і класичний психоаналіз (елементи когнітивної поетики). Київ: Либідь, 2019. 160 с.
4. Микитюк В. Педагогічні концепти Івана Франка (теорія та методика навчання літератури): монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 408 с.
5. Михида С. Володимир Винниченко: психопортрет у дзеркалах і задзеркаллі: монографія. Вид. 2-е, допов. і перероб. Кіровоград: Поліграф – Сервіс, 2015. 176 с. (Серія «Стилєт і стилос трьох степовиків»).
6. Просалова В. А. «Діалог мистецтв» у прозі Михайла Яцкова. «*Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht*» Reihe: *Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik*. Bd. 2013 Herausgegeben von O. Novikova, P. Hilkes, U. Schweier. Verlag Otto Sagner. München–Berlin, 2015. P. 345–352.
7. Просалова В. А. Роман Олекси Стороженка «Марко Проклятий» на тлі готичної традиції. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. Кропивницький, 2023. Вип. 3(206). С. 121–127.
8. Терещенко О. Повсякдення життя та творчості І. Нечуя-Левицького: очима сучасників. *Український історичний збірник*. 2017. Вип. 19. С. 372–384.
9. Ушкалов Л. В. Україна і Європа: нариси з історії літератури та філософії. Харків: Майдан, 2016. 316 с.
10. Ушкалов Л. В. Що таке українська література: есеї. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 352 с.
11. Яценко П. Нечуй. Немов. Небач. Львів: Піраміда, 2017. 148 с.

Навчальне видання

Коваль Людмила Михайлівна
Антонюк Олена Вікторівна
Важеніна Олена Григорівна
Гаврилюк Олена Андріївна
Домрачева Ірина Романівна
Митько Неля Андріївна
Просалова Віра Андріївна
Пуніна Ольга Василівна
Соловей Олег Євгенович

ПІДГОТОВКА ДО КОМПЛЕКСНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Методичні вказівки
для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності 035 Філологія / В11 Філологія
освітньо-професійної програми «Українська мова та література»

Редактор О. А. Солдатова
Технічний редактор Т. О. Важеніна-Гопрак

Підписано до друку 15.05.2025
Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 4,18.
Тираж 30. Зам. 63.

Донецький національний університет імені Василя Стуса
21021, м. Вінниця, 600-річчя, 21
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018